

ΚΤΙΡΙΟ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΦΩΣ ΣΤΟ ΤΟΥΝΕΛ ! ! !

Με μεγάλη χαρά και ανακούφιση η αρχαιακή κοινότητα την επόμενη δεχθηκε την ανακοίνωση, τον περασμένο Απρίλιο, του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ότι επιτέλους υπογράφηκε η σύμβαση για την αποπεράτωση του κτιρίου που θα στεγάσει τα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Η ανακούφιση μας οφείλεται στο γεγονός ότι όλα αυτά τα χρόνια τα αρχεία της κεντρικής διοίκησης του ελληνικού κράτους φυλάσσονται σε συνθήκες που επιεικώς μπορούν να χαρακτηρισθούν απαράδεκτες, με αποτέλεσμα να καταστρέφεται, μέσα στη γενική αδιαφορία, η πολιτιστική μας κληρονομιά.

Τον περασμένο Απρίλιο το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, μετά από προσεκτική μελέτη των προσφορών που είχε για τη μετάφραση του εγχειριδίου, αποφάσισε να αναθέσει τη μετάφρασή του στην κα Ζωή Οικονόμου επαγγελματία μεταφράστρια και απόφοιτο του Μεταφραστικού Τμήματος του Ιονίου Πανεπιστημίου. Συστάθηκε επίσης επιτροπή από τους Χριστίνα Βάρδα, Ν. Καραπίδακη και Ζ. Συνοδινό, για την μελέτη και επίλυση των προβλημάτων που έχουν σχέση με την υιοθέτηση συγκεκριμένης ορολογίας και τη γενικότερη επιμέλεια του τελικού κειμένου. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το εγχειρίδιο πρέπει να είναι έτοιμο στο τέλος του χρόνου.

Στις 30 Μαρτίου έγινε με μικρή καθυστέρηση η ετήσια Γενική Συνέλευση της ΕΑΕ, η οποία συνδυάστηκε και φέτος με διημερίδα με θέματα την αρχαιακή ορολογία και τις πρώτες βοήθειες για τη διάσωση του αρχαιακού υλικού. Τη διημερίδα παρακολούθησαν περισσότερα από 40 μέλη της ΕΑΕ, με πολύ έντονη παρουσία των μελών της περιφέρειας, πράγμα που είναι πολύ ενθαρρυντικό για τη διοργάνωση και στο μέλλον ανάλογων εκδηλώσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στην συνεδρίαση του στις 2 Μαΐου 1996 υλοποίησε την απόφαση για εναλλαγή στη θητεία του αντιπροέδρου με την τοποθέτηση του συναδέλφου Νέστορα Μπαμίδη. Αποφάσισε επίσης να αναθέσει την εκπροσώπηση της ΕΑΕ στο Διεθνές Συνέδριο Αρχειονομίας που θα πραγματοποιηθεί στο Πεκίνο στο τέλος αντιπρόεδρο Αλέξη Κράους.

Τέλος ευχαριστούμε την Κτηματική Τράπεζα και την Τράπεζα της Ελλάδος για την οικονομική ενίσχυση της προσπάθειάς μας για την έκδοση του εγχειριδίου με το ποσό του ενός εκατομμυρίου και τριακοσίων χιλιάδων δραχμών αντιστοίχως.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

<i>Διοικητικό Συμβούλιο</i>	Κτίριο των ΓΑΚ. Φως στο τούνελ!!!	1
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		
<i>Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη</i>	Πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΑΕ (Ιανουάριος-Μάιος 1996)	3
<i>Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη</i>	Η διημερίδα και η Γενική Συνέλευση της ΕΑΕ	4
<i>Νίκος Παντελάκης</i>	Απολογισμός της ΕΑΕ για το 1995	5
<i>Νέστορ Μπαμίδης</i>	Συνάντηση του ΔΣ με τα μέλη της ΕΑΕ στην Πελοπόννησο	8
<i>Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη</i>	Συνάντηση ΔΣ της ΕΑΕ με τον Ειδικό Γραμματέα Ημερίδα γνωριμίας του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας-Αρχειονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου	9 10
ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ		
<i>Νίκος Καραπιδάκης</i>	Στέγαση Γενικών Αρχείων του Κράτους	11
<i>Νίκος Παντελάκης</i>	Συνάντηση του Συμβουλίου του Τμήματος Αρχείων Επιχειρήσεων και του Κόσμου της Εργασίας (Αθήνα, 6-7 Μαΐου 1996)	12
<i>Θ. Γ.</i>	Συνάντηση του Ιστορικού Αρχείου Εθνικής Τράπεζας με θέμα: "Οι εκκαθαρίσεις στα Αρχεία Τραπεζών. Η διεθνής εμπειρία"	12
<i>Χρήστος Λάνδρος</i>	Εκδηλώσεις των Αρχείων της Σάμου	14
<i>Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη</i>	Διεθνές Συνέδριο: Κέρκυρα, μια μεσογειακή σύνθεση: νησιωτισμός, διασυνδέσεις, ανθρώπινα περιβάλλοντα, 16ος-19ος αι. (22-25 Μαΐου 1996)	16
<i>Βάσω Ψιμούλη</i>	Συνέδριο της Εταιρείας Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (3-4 Μαΐου 1996)	17
ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ		
<i>Νέστορ Μπαμίδης</i>	Διάσκεψη κορυφής του Γραφείου ICA/EUR του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων	19
<i>Αλέξης Κράουζ</i>	Διεθνής Ένωση Ιδρυμάτων για την Εργατική Ιστορία (IALHI)	23
<i>Νέστορ Μπαμίδης</i>	Το ελβετικό πρόγραμμα	23
<i>Βασίλειος Πελτίκογλου</i>	Διεθνής συνάντηση για την πολιτική διαφύλαξης και συντήρησης του βιβλιακού και αρχειακού υλικού (Λειψία, 29-30 Μαρτίου 1996)	25
	5η Ευρωπαϊκή Αρχειακή Συνάντηση (Βαρκελώνη, 27-30 Μαΐου 1997)	28
	DLM Forum (Electronic Records) 19-20 Δεκεμβρίου 1996	29
ΑΡΧΕΙΑΚΑ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ		
<i>Στέλλα Νταβαρούκα</i>	Ένα χρόνο μετά... για να μην ξεχνάμε	30
<i>Νίκος Μέλιος</i>	Αποχαιρετισμός στην Ευγενία Χαγλάκη	30
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ		
<i>Ζήσιμος Συνοδινός</i>	European Archives News, INSAR (Information Summary on Archives), Άνοιξη 1996	31
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ε.Α.Ε		
	Νέες προσκτήσεις	32

Editorial, A building at last for the General State Archives, p.1 / ACTIVITIES <i>A.Pappa-Karapidaki</i> , Report of the Board of SHA (January-May 1996), p.3 / <i>A.Pappa-Karapidaki</i> , Meetings and General Assembly of SHA, p.4 / <i>N.Pantelakis</i> , Annual Report for 1995, p.5 / <i>N.Bamidis</i> , Meeting of the Board with members of SHA from the Peloponese, p.8 / <i>A.Pappa-Karapidaki</i> , Meeting of the Board with the Special Secretary of the Ministry of Education, p.10 / ARCHIVES NEWS <i>N.Karapidakis</i> , The housing of the General State Archives, p.11 / <i>N.Pantelakis</i> , Meeting of the Section of Business and Labour Archives (Athens, 6-7 May 1996), p.12 / <i>Th.G.</i> , Meeting of the Historical Archives of the National Bank of Greece on: "Banks' Archives Appraisal. The International Experience", p.12 / <i>Chr.Landros</i> , Activities of the Samos Archives, p.14 / <i>A.Pappa-Karapidaki</i> , International Congres: Corfu, a mediteranean synthesis: Culture of Island, interrelations, human environments, 16-19th century (22-25 May 1996), p.16 / <i>V.Psimouli</i> , The Congres of the Society of Contemporary Social History (3-4 May 1996), p.17 / INTERNATIONAL NEWS <i>N.Bamidis</i> , Conference of the ICA/EUR Bureau of the ICA, p.19 / <i>A.Krauss</i> , IALHI, p.23 / <i>N.Bamidis</i> , The swiss program, p.23 / PRESERVATION <i>V.Pelikoglou</i> , International Conference for the policy of the preservation and conservation of books and archives (Leipsig, 29-30 March 1996), p.25 / 5th European Archival Meeting (Barcelona, 27-30 May 1997), p.28 / DLM Forum (Electronic Records) 19-20 December 1996, p.29 / <i>VARIA Stella Davarouka</i> , A year after... not to forget, p.30 / <i>N.Melios</i> , Last Farewell to E.Chachlaki, p.30 / BOOKS AND PERIODICALS REVIEW <i>Z.Synodinos</i> , European Archives News, INSAR (Information Summary on Archives), Spring 1996, p.31 / LIBRARY SHA New acquisitions, p.32

Αρχειακά Νέα

Ενημερωτικό δελτίο της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας (Ε.Α.Ε.)
ISSN 1106-5370

Συντακτική Επιτροπή: *Χριστίνα Βάρδα, Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη, Νίκος Παντελάκης, Ζήσιμος Συνοδινός*

Επεξεργασία-εκτύπωση υπολογιστή: *Τάσος Αναστασιάδης*
Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία, Έδρα: ΓΑΚ, Θεάτρου 6, 105 32 ΑΘΗΝΑ
Ταχυδρομική Διεύθυνση: T.Θ 76072, 171 01 N. SMYRNIH
τηλ. 7785186, 7713412, Fax 8015 797

Société Hellenique d'Archives
Adresse: B.P. 76072, 171 01 Nea Smyrni, Grèce
Fax: 30-1-80.15.453

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Παρακαλούμε τα μέλη που στέλνουν τη συνδρομή τους με ταχυδρομικές επιταγές να γράφουν στη θέση του παραλήπτη το όνομα και τη διεύθυνση του ταμιά της Ε.Α.Ε. (Ζήσιμος Συνοδινός, Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, Βασ. Σοφίας 112 Α, 115 27 Αθήνα) και να διευκρινίζουν στο πίσω μέρος της επιταγής, στο χώρο για τα μηνύματα, ότι πρόκειται για τη συνδρομή τους στην Ε.Α.Ε

ΑΡΘΡΑ Η Συντακτική Επιτροπή παρακαλεί τους συνεργάτες και αρθρογράφους των "Αρχειακών Νέων" να δίνουν τα κείμενά τους δακτυλογραφημένα ή, ακόμα καλύτερα, σε δισκέτα για τη διευκόλυνση της έκδοσης. Αναποκρίσεις και συνεργασίες για τις δραστηριότητες και τα νέα των περιφερειακών αρχείων είναι απαραίτητες και ευπρόσδεκτες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Α.Ε.

Πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΑΕ (Ιανουάριος-Μάϊος 1996)

Στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 1996 πραγματοποιήθηκαν πέντε συνεδριάσεις (αριθμ. 81, 82, 83, 84, 85) του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα κυριότερα θέματα ήταν τα ακόλουθα :

Συνάντηση με τον Ειδικό Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ

Στις 3 Απριλίου, μέλη του ΔΣ της ΕΑΕ συναντήθηκαν με το νέο Ειδικό Γραμματέα Ιστορικών Αρχείων, Βιβλιοθηκών, Εποπτικών Μέσων και Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης του Υπουργείου Παιδείας κ. Κωστή Δάλλα. (για το περιεχόμενο της συνάντησης, βλ. σελ.....)

Εκδοτικό πρόγραμμα

Ξεκίνησε ήδη η μετάφραση του εγχειριδίου αρχειονομίας "Keeping Archives". Η μετάφραση αναμένεται να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο και η τελική έκδοση στα τέλη του 1996.

Προτάθηκε, επίσης, να παρουσιαστούν σε ειδικό τεύχος οι εργασίες της ΕΑΕ γύρω από το πρόγραμμα που αφορά στα Αθλητικά και Ολυμπιακά Αρχεία. Πρόθεση της Εταιρείας είναι να αφιερωθεί η έκδοση στα 100 χρόνια από την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Αποφασίστηκε η συνχρηματοδότηση video-ταινίας αφιερωμένης στην παγκόσμια έκθεση ολυμπιακών-αθλητικών γραμματοσήμων και τεκμηρίων που διοργανώθηκε στο Ζάππειο Μέγαρο το Μάρτιο του 1996. Το video, το οποίο θα φέρει αγγλικό υποτίτλισμό, θα προβληθεί στο Πεκίνο στα πλαίσια του συνεδρίου το Σεπτέμβριο του 1996.

Χρηματοδότηση

Η ΕΑΕ, μετά από ενέργειές της, έλαβε χρηματική ενίσχυση ύψους 300.000 δραχμών από την Τράπεζα της Ελλάδος και 1.000.000 δραχμών από την Κτηματική Τράπεζα. Από τη θέση αυτή τους ευχαριστούμε θερμά.

Συμμετοχή σε διεθνείς συναντήσεις

Η Εταιρεία εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο Ν. Παντελάκη στη συνάντηση του Μονάχου (βλ. Ν. Παντελάκης) σελ..... καθώς και στο διεθνές συνέδριο με θέμα "Κέρκυρα, μία μεσογειακή σύνθεση : νησιωτισμός, διασυνδέσεις, ανθρώπινα περιβάλλοντα, 16ος-19ος αιώνας", (Κέρκυρα, 22- 25 Μαΐου 1996) από τη Γραμματέα Αμ. Παππά.

Στα πλαίσια αυτών των δραστηριοτήτων, το ΔΣ αποφάσισε την επίσημη εκπροσώπηση της ΕΑΕ από τον Αλ. Κράους στο 13ο Διεθνές Συνέδριο Αρχείων στο Πεκίνο.

Συνάντηση στα ΓΑΚ- Αρχεία Ν. Αργολίδος

Στις 17 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο συνάντηση του ΔΣ με συναδέλφους από την περιοχή της Πελοποννήσου και των νησιών του Αργοσαρωνικού. Η συνάντηση χαρακτηρίστηκε από τη μεγάλη συμμετοχή και το γόνιμο διάλογο.

Συμμετοχή της ΕΑΕ στο πρόγραμμα "Leonardo"

Μετά από πρόταση των Ιταλών συναδέλφων, αποφασίστηκε η συμμετοχή της ΕΑΕ σε πρόγραμμα, στα πλαίσια του "Leonardo", σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Εταιρείες αρχειονόμων της Ιταλίας και του Βελγίου. Στόχος του προγράμματος, για την ελληνική πλευρά, θα είναι η επιμόρφωση των αρχειονόμων σε θέματα διαχείρισης αρχείων καθώς και οι εφαρμογές της Πληροφορικής στα ελληνικά αρχεία τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη

Η διημερίδα και η Γενική Συνέλευση της ΕΑΕ

Στις 30 Μαρτίου, στην αίθουσα της ΟΤΟΕ, πραγματοποιήθηκε η έκτη κατά σειρά Γενική Συνέλευση των μελών της ΕΑΕ. Και φέτος η Γενική Συνέλευση συνδυάστηκε με διημερίδα (29 και 30 Μαρτίου) με θέματα: **Αρχαιακή Ορολογία- Πρώτες βοήθειες για τη διάσωση του αρχαιακού υλικού.**

Η θεματολογία επιλέχθηκε με γνώμονα αφενός την εκλαΐκευση και τη διευρυμένη διατύπωση των *Διεθνών Προτύπων Αρχαιακής Περιγραφής / ISAD (G)*, που μεταφράστηκαν πρόσφατα από την Χρ. Βάρδα και τον Ν. Καραπιδάκη, και αφετέρου την παροχή βασικών οδηγιών για την προληπτική συντήρηση αρχείων.

Το πρώτο μέρος της διημερίδας ξεκίνησε το απόγευμα της Παρασκευής 29 Μαρτίου με τις εισηγήσεις των Χρ. Βάρδα και Ν. Καραπιδάκη. Οι εισηγήσεις επικεντρώθηκαν στην βήμα προς βήμα επεξήγηση των κανόνων περιγραφής και στην προσαρμογή τους στην ελληνική αρχαιακή πραγματικότητα. Για το σκοπό αυτό δόθηκαν δύο αναλυτικά και συγκεκριμένα παραδείγματα περιγραφής ιδιωτικού και δημόσιου αρχείου. Ακολούθησε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση, όπου εκφράστηκαν οι επιμέρους απορίες και προβληματισμοί των συμμετεχόντων που αποτέλεσαν το έναυσμα για γόνιμο διάλογο.

Η διημερίδα συνεχίστηκε το πρωί του Σαββάτου (30 Μαρτίου) με την εμπειριστατωμένη εισήγηση της κας Ιωάννας Κωνσταντίνου, συντηρήτριας χαρτιού. Με ιδιαίτερα εύγλωττο και μεθοδικό τρόπο, η κα Κωνσταντίνου περιέγραψε, σε πρώτο στάδιο, και κατέταξε τις φθορές του αρχαιακού υλικού σε σχέση με τους μηχανισμούς διάβρωσης καθώς και τον ρόλο των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων. Ασχολήθηκε, επίσης, με την περιγραφή των ενεργειών που πρέπει να γίνονται από τον αρχειονόμο, ώστε να αντιμετωπίζονται οι υπάρχουσες φθορές, αλλά και των μέτρων που πρέπει να λαμβάνει για τη σωστή φύλαξη του αρχαιακού υλικού τα οποία έχουν σαν αποτέλεσμα την πραγματική διάσωσή του. Η εισήγηση συνοδεύτηκε από την προβολή διαφανειών.

Στη συνέχεια ο Αλ. Κράους και ο Θ. Καλαφάτης

παρουσίασαν το ερευνητικό πρόγραμμα Αθλητικών και Ολυμπιακών Αρχείων αναπτύσσοντας την πορεία του προγράμματος, τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν και τις προοπτικές του.

Ακολούθησε η επίσκεψη στην *Παγκόσμια έκθεση Ολυμπιακών- Αθλητικών Γραμματοσήμων και Τεκμηρίων*, η οποία είχε οργανωθεί στο χώρο του Ζαπτείου με αφορμή τα 100 χρόνια από την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Στην έκθεση συμμετείχαν με εκθέματα, εκτός των άλλων, ο κ. Δολιανίτης, ο Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Τα μέλη ξεναγήθηκαν από τον Αλ. Κράους ο οποίος συμμετείχε στην Οργανωτική Επιτροπή με την ιδιότητα του αντιπροέδρου της ΕΑΕ και του μέλους της Ελληνικής Εταιρείας Ολυμπιακού και Αθλητικού Φιλοτελισμού.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι τη διημερίδα παρακολούθησαν περισσότερα από σαράντα μέλη της ΕΑΕ από τα οποία τα δεκαπέντε προέρχονταν από τις περιφερειακές Υπηρεσίες των ΓΑΚ.

Το απόγευμα (30 Μαρτίου) ξεκίνησε η Γενική Συνέλευση με τα ακόλουθα θέματα στην ημερήσια διάταξη:

- 1/ Απολογισμός δράσης Διοικητικού Συμβουλίου
- 2/ Οικονομικός απολογισμός
- 3/ Επικύρωση εγγραφής νέων μελών
- 4/ Εκκαθάριση μητρώου μελών ΕΑΕ.

Στο Προεδρείο της ΓΣ προτάθηκαν και εκλέχθηκαν ο Αντώνης Αντωνίου ως Πρόεδρος και η Κωνσταντίνα Αδαμοπούλου ως Γραμματέας.

Ο απολογισμός δράσης του Διοικητικού Συμβουλίου έγινε από τον Πρόεδρο Ν. Παντελάκη και εγκρίθηκε παμψηφεί. Ο οικονομικός απολογισμός, αντίστοιχα, διαβάστηκε από τον Ταμία του Δ.Σ. Ζ. Συνοδινό και η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής για τη διαχείριση του έτους 1995 από τον Αλ. Ζάννα.

Στη συνέχεια, επικυρώθηκε η εγγραφή των εικοσιπενσάρων νέων μελών που το Δ.Σ. έκανε δεκτά κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεών του το 1995 και ανακοινώθηκε η αποχώρηση πέντε μελών από την ΕΑΕ.

Με αφορμή το τέταρτο θέμα της ημερήσιας διάταξης, διαβάστηκε από τον Ν. Μέλιο το πόρισμα της Επιτροπής εκκαθάρισης μητρώου μελών της Εταιρείας και επισημάνθηκε η ανάγκη τροποποίησης

ορισμένων άρθρων του καταστατικού της στην επόμενη Γενική Συνέλευση. Ακολούθησε εκτενής συζήτηση γύρω από το ζήτημα της ανίχνευσης της φυσιογνωμίας των νέων μελών και αν υφίσταται η ανάγκη επαναπροσδιορισμού της. Με τη συζήτηση αυτή έληξαν οι εργασίες της Γενικής Συνέλευσης.

Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη

**ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 1995
(Γενική Συνέλευση ΕΑΕ, 30 Μαρτίου
1996)**

Ο Πρόεδρος της ΕΑΕ Νίκος Παντελάκης ανακοίνωσε στη Γενική Συνέλευση τον απολογισμό της Εταιρείας, ο οποίος είναι ο εξής:

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πέρσι, το Διοικητικό Συμβούλιο μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, προχώρησε στην κατάρτιση ενός διετούς προγράμματος δράσης της Ελληνικής Αρχαικής Εταιρείας. Κεντρικός άξονας του προγράμματος ήταν η προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης των μελών, με την οργάνωση κάθε είδους επιμορφωτικών εκδηλώσεων (ημερίδων, σεμιναρίων) και με την αναβάθμιση του εκδοτικού προγράμματος (έκδοση εγχειριδίων, θεωρητικού περιοδικού κλπ). Σήμερα, στα μισά της διετίας, καλούμαστε να διαπιστώσουμε τι μπορέσαμε να πραγματοποιήσουμε μέχρι σήμερα και τι απομένει να ολοκληρωθεί μέσα στον επόμενο χρόνο.

Όπως είναι γνωστό, η δυνατότητα εκτέλεσης των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων της ΕΑΕ εξαρτάται τόσο από τις διαθέσιμες των μελών της Εταιρείας να προσφέρουν εθελοντικά τη βοήθεια τους, όσο και από την οικονομική της δυνατότητα, που είναι συνάρτηση της οικονομικής ενίσχυσης που θα δεχθεί. Στον τομέα της χρηματοδότησης, αν και μένουν ακόμα πολλά να γίνουν, πιστεύουμε ότι οι προσπάθειες του ΔΣ απέδωσαν ικανοποιητικά, αφού η Εταιρεία ενισχύθηκε οικονομικά φέτος τόσο από την Εθνική Τράπεζα όσο και από την Εμπορική κάτι που δεν είχε κατορθώσει σε αυτό το βαθμό τα περασμένα χρόνια. Η ενίσχυση αυτή θα μας επιτρέψει να προχωρήσουμε

με ταχύτερους ρυθμούς στην υλοποίηση του φιλόδοξου εκδοτικού μας προγράμματος.

Από την τελευταία Γενική Συνέλευση μέχρι σήμερα το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε συνολικά 15 φορές. Δύο από τις φετινές συνεδριάσεις του Δ.Σ. πραγματοποιήθηκαν εκτός Αθηνών, η μία στη Θεσσαλονίκη και η άλλη στο Ναύπλιο. Οι συνεδριάσεις αυτές του ΔΣ πραγματοποιήθηκαν πριν από τις συναντήσεις εργασίας του ΔΣ με τα μέλη της ΕΑΕ που εργάζονται στις αντίστοιχες περιφέρειες της Μακεδονίας και της Πελοποννήσου. Τις συναντήσεις αυτές οργάνωσε ο συντονιστής της Επιτροπής Περιφερειακής Οργάνωσης και μέλος του ΔΣ Ν. Μπαμίδης. Το Δ.Σ σχεδιάζει να επισκεφθεί το επόμενο χρονικό διάστημα την Κέρκυρα, ώστε να έρθει σε επαφή με τα μέλη της που βρίσκονται στα Ιόνια Νησιά και στη Δυτική Ελλάδα. Το ΔΣ θα επιδιώξει να συναντήσει, με την ευκαιρία της παρουσίας του στην Κέρκυρα, και τους υπεύθυνους φορείς της Σχολής Αρχαιολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου για μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων για τους στόχους και την οργάνωση της Σχολής και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.

Σε ό,τι αφορά τα μέλη μας, φέτος η ΕΑΕ απέκτησε 24 νέα μέλη των οποίων την εγγραφή στην Εταιρεία πρέπει σήμερα να επικυρώσει η Γενική Συνέλευση. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με την απόφαση της προηγούμενης Γενικής Συνέλευσης, συνεδρίασε η Επιτροπή εκκαθάρισης μητρώου μελών. Αφού διαπίστωσε ότι σύμφωνα με το καταστατικό έχει ελάχιστες δυνατότητες παρέμβασης σε σχέση με τα μέλη που δεν τακτοποιούν τις οφειλές τους, αποφάσισε να προχωρήσει στην αποστολή επιστολής η οποία συνοδεύεται από δήλωση αποχώρησης. Μέχρι σήμερα έχουμε λάβει 5 δηλώσεις αποχώρησης. Ετσι ενώ η ΕΑΕ το 1994 αριθμούσε 230 μέλη, σήμερα

¹ Το 1995 έγιναν μέλη μας οι παρακάτω συνάδελφοι:

1. Τσέλαλη Γιώτα, 2. Ρηγίνος Μιχάλης, 3. Ανδριώτης Νίκος, 4. Τζαγκαράκης Γιώργος, 5. Μωραϊτής Βασίλης, 6. Δρακάκης Μανώλης, 7. Αρσένη Κυριακή, 8. Κουρεμένος Σταύρος, 9. Μονοκρούσος Λευτέρης, 10. Μήτρας Μιχάλης, 11. Κραβαρίτη Ελλη, 12. Βρανούση Ερα, 13. Μανιώτη Γεωργία, 14. Κιοσές Στέλιος, 15. Λυκουρίνος Κυριάκος, 16. Αμπεριάδου Σοφία, 17. Καραμπάκη Κωνσταντίνα, 18. Τσαρούχας Γιάννης, 19. Παράσχου Άννα, 20. Σουλιώτη Φωτεινή, 21. Παππού Χριστίνα, 22. Χατζηπαπά Θεοπίστη, 23. Αναστασίου Φλώρα, 24. Μπάγιας Ανδρέας

αριθμεί 248 συνολικά μέλη.¹

Μέχρι να λυθεί το πρόβλημα της στέγης, το ΔΣ αποφάσισε να μεταφέρει τα λίγα αλλά πολύτιμα βιβλία της βιβλιοθήκης της ΕΑΕ στο Ιστορικό Αρχείο της ΕΤΕ, από όπου τα μέλη της, τις ώρες που λειτουργεί το αναγνωστήριο του Ιστορικού Αρχείου ΕΤΕ, μπορούν να εξυπηρετηθούν.

Εκδοτικό πρόγραμμα

Στον προγραμματισμό του το ΔΣ είχε θέσει ως στόχους του εκδοτικού προγράμματος:

1. Τη συνέχιση της έκδοσης των *Αρχαιακών Νέων* ως ενημερωτικού έντυπου 8σέλιδου ή 16σέλιδου με αυξημένη περιοδικότητα ανά τρίμηνο και σε μέγεθος Α4. Όπως γνωρίζετε από τα *Αρχαιακά Νέα* που έχετε λάβει μέσα στο 1995, η συντακτική επιτροπή προχώρησε στην υλοποίηση της απόφασης αυτής με τη διαφορά ότι δεν κατόρθωσε να αυξήσει την περιοδικότητα. Έτσι στην πράξη αποκτήσαμε ένα εξαμηνιαίο ενημερωτικό έντυπο 24 περίπου σελίδων.

2. Την έκδοση ενός θεωρητικού εντύπου με τον τίτλο *Ο Αρχειονόμος*, το οποίο θα εκδίδεται μια φορά το χρόνο και θα περιλαμβάνει άρθρα επιστημονικού αρχειονομικού περιεχομένου. Μια πρώτη σύντομη παρουσίαση των προβληματισμών του ΔΣ για τη μορφή του εντύπου υπάρχει στα τελευταία *Αρχαιακά Νέα*. Είχαμε θέση σαν στόχο το πρώτο τεύχος του *Αρχειονόμου* να έχει κυκλοφορήσει μέχρι τη σημερινή Γενική Συνέλευση πράγμα που δεν κατορθώσαμε.

3. Την ολοκλήρωση των προσπαθειών για την έκδοση του εγχειριδίου Αρχειονομίας. Απαραίτητη προϋπόθεση παρέμενε η εξεύρεση των αναγκαίων οικονομικών πόρων. Ήδη σήμερα είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας αναγγείλουμε ότι μετά την οικονομική ενίσχυση της Εμπορικής Τράπεζας προχωρήσαμε στην καταβολή των εκδοτικών δικαιωμάτων και αναθέσαμε τη μετάφραση, η οποία προβλέπεται ότι θα είναι έτοιμη σε ένα εξάμηνο.

4. Τέλος προχωρήσαμε στην έκδοση του *Διεθνούς Πρότυπου Αρχαιακής Περιγραφής* που δεν ήτανε μέσα στις προγραμματισμένες εκδόσεις και το οποίο έχετε ήδη όλοι λάβει.

Ελπίζουμε ότι τον επόμενο χρόνο, εφόσον εξασφαλίσουμε πρόσθετους πόρους, ταυτόχρονα με το εγχειρίδιο να μπορέσουμε να εκδώσουμε και το *Λεξικό αρχειονομικών όρων*. Στους στόχους που έθεσε το ΔΣ περιλαμβάνονται πάντα η επανέκδοση του

Οδηγού Ιδιωτικών Αρχείων, η έκδοση των *Πρακτικών της Πρέβεζας*, η έκδοση *επιλεγμένης ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας*. Η πιθανότητα υλοποίησης του συνόλου του εκδοτικού προγράμματος εξαρτάται φυσικά από τις οικονομικές μας δυνατότητες.

Επιμορφωτικές δραστηριότητες

1. Ημερίδα

Η φετινή μας Γενική Συνέλευση συνδυάστηκε όπως και πέρσι με τη διοργάνωση Ημερίδας. Πέρσι, όπως ίσως θυμόσαστε, ο κ. Φ. Ηλιού και οι συνάδελφοι Ν. Καραπιδάκης και Ν. Μπαμίδης μας είχαν παρουσιάσει τα αποτελέσματα των εργασιών της Στρογγυλής Τράπεζας των Αρχείων της Θεσσαλονίκης. Για την πληρέστερη ενημέρωση των μελών της Εταιρείας για τις εργασίες της Στρογγυλής Τράπεζας διανεμήθηκαν στα αγγλικά και στα γαλλικά τα κείμενα που είχαν κατατεθεί στη Συνάντηση.

Θεωρήσαμε σκόπιμο να αφιερώσουμε τη φετινή διημερίδα σε τρία διαφορετικά θέματα. Έτσι παρουσιάστηκε αρχικά από τους συναδέλφους Χριστίνα Βάρδα και Νίκο Καραπιδάκη η νέα έκδοση της Ελληνικής Αρχαιακής Εταιρείας με θέμα: “*Διεθνές Πρότυπο Αρχαιακής Περιγραφής (Γενικό)*” καθώς θεωρήθηκε ότι το κείμενο αυτό χρειαζόταν επεξηγήσεις. Επίσης θεωρήθηκε σκόπιμο να δοθεί έμφαση στις *πρώτες βοήθειες* που μπορεί να προσφέρει ο αρχειονόμος για τη συντήρηση του αρχαιακού υλικού, αφού γενικά οι συνθήκες φύλαξης των αρχείων στη χώρα μας απέχουν πολύ από το να είναι ιδανικές. Για το θέμα αυτό μίλησε η κα Ιωάννα Κωνσταντίνου. Τέλος οι Α. Κράους και Θ. Καλαφάτης, από το ερευνητικό πρόγραμμα για τα 100χρονα των Ολυμπιακών Αγώνων, μας παρουσίασαν το πρόγραμμα και τα αποτελέσματα των μέχρι σήμερα ενεργειών της Επιτροπής του Προγράμματος. Οι συμμετέχοντες στην ημερίδα ξαναγήθηκαν επίσης στην έκθεση του Ζαππείου.

2. Αρχειονομικό ταξίδι

Μεγάλη επιτυχία στο τομέα των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων σημείωσε το ταξίδι που οργανώσαμε στην κεντρική και νότια Ιταλία με την επίσκεψή μας στα ιταλικά κρατικά αρχεία, στα αρχεία του Βατικανού, της Banca d'Italia και της Grottaferrata. Το ταξίδι αυτό πραγματοποιήθηκε χάρη στην πολύτιμη και γενναιόδωρη βοήθεια που μας προσέφεραν οι Ιταλοί

συνάδελφοι Isabella Orefice και Ferruccio Feruzzi οι οποίοι μας υποδέχθηκαν και μας εξασφάλισαν τις άδειες για την επίσκεψη των διαφόρων αρχείων.

Βασικός στόχος για την επόμενη περίοδο είναι η διοργάνωση της συμμετοχής μας στο Διεθνές Συνέδριο των Αρχείων που θα πραγματοποιηθεί στο Πεκίνο τον Σεπτέμβριο του 1996. Η Εταιρεία μάλιστα φρόντισε να συντονίσει τις προσπάθειες για την αποστολή ελληνικών εκδόσεων που αφορούν τα αρχεία για τη διεθνή έκθεση που θα υπάρξει στο Πεκίνο και ήδη οι ελληνικές εκδόσεις βρίσκονται στα χέρια της οργανωτικής επιτροπής του συνεδρίου που έχει την ευθύνη της έκθεσης.

3. Σεμινάρια

Δυστυχώς δεν καταφέραμε πέρσι να οργανώσουμε σεμινάρια και ίσως αποτελεί τη σοβαρότερη αποτυχία της ΕΑΕ, δεδομένων των επιτακτικών αναγκών που υπάρχουν. Το ΔΣ θα καταβάλει προσπάθεια ώστε να καλύψει φέτος την ανάγκη αυτή.

Διεθνείς Σχέσεις

Η ΕΑΕ εκπροσωπήθηκε φέτος στη Διεθνή Στρογγυλή Τράπεζα των Αρχείων (Ν. Παντελάκης, Λίσα Μπαφούνη), στην συνάντηση των αντιπροσώπων του ΔΣΑ (Ν. Παντελάκης), στη συνάντηση του Τμήματος Αρχειονομικών Εταιρειών (Ν. Παντελάκης), στη συνάντηση του Τμήματος των Αρχείων Επιχειρήσεων και του Κόσμου της Εργασίας (Α. Κράους), και στην Ευρωπαϊκή συνάντηση κορυφής των ευρωπαϊκών αρχείων (Ν. Παντελάκης). Μέλη της εταιρείας παρέστησαν τόσο στη Διεθνή Στρογγυλή Τράπεζα των Αρχείων (Ν. Μέλιος) όσο και στο συνέδριο των Αμερικάνων Αρχειονόμων (Ν. Μέλιος, Λίσα Μπαφούνη).

Επαφές της ΕΑΕ με φορείς

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Το ΔΣ θεώρησε σκόπιμο να εκφράσει τον περασμένο Σεπτέμβριο για μια ακόμα φορά, με επιστολή του, τις ανησυχίες του για τις εξελίξεις στα Γενικά Αρχεία του Κράτους σχετικά με τη αδικαιολόγητη απόφαση του

Υπουργείου να μην ανανεώσει μέρος των αποσπάσεων των υπηρετούντων εκπαιδευτικών. Επίσης, το ΔΣ συναντήθηκε και με τον Ειδικό Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ για θέματα αρχείων κ. Κ. Δάλλα.

2. Φοιτητές Σχολής Αρχειονομίας

Ο πρόεδρος και ο γραμματέας του Συλλόγου των φοιτητών της Σχολής Αρχειονομίας συναντήθηκαν με τον πρόεδρο της ΕΑΕ και συζήτησαν τα προβλήματα που απασχολούν τους φοιτητές της Σχολής Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας σχετικά με τη λειτουργία της Σχολής και την επαγγελματική τους κατοχύρωση.

Υποβλήθηκε επίσης το Φεβρουάριο πρόταση από ομάδα φοιτητών της Σχολής για τη συνδιοργάνωση ημερίδας γνωριμίας του τμήματος με διάφορους φορείς με θέμα: "Αναγκαιότητα κατάρτισης στελεχών πληροφορίας", την οποία αποδέχθηκε η ΕΑΕ.

3. Στρατιωτικά αρχεία

Με πρωτοβουλία του ταμία του ΔΣ κ. Ζ. Συνοδινού πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις του προέδρου και του ταμία της ΕΑΕ με τον στρατηγό Γ. Νησωτάκη, στη Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η υπηρεσία στη διαχείριση των αρχείων της. Δηλώσαμε ότι η ΕΑΕ είναι στη διάθεσή τους για οποιαδήποτε βοήθεια θα μπορούσε να παράσχει στο έργο τους και τους επισημάναμε ταυτόχρονα ότι ο νόμος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1995 (1.1.1995 - 31.12.1995)	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
I. Ταμειακό υπόλοιπο 31.12.94	749.904 Δρχ
II. Συνδρομές μελών	957.000 Δρχ
III. Έσοδα από επιχορηγήσεις	500.000 Δρχ
IV. Τόκοι λογ/μού ταμ/ρίου (α' εξάμ. 1995)	52.700 Δρχ
V. Εισπράξεις από πωλήσεις βιβλίων (με ΦΠΑ)	28.500 Δρχ
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	2.288.104 Δρχ
ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
I. Διάφορες λειτουργικές δαπάνες	506.061 Δρχ
α. Έξοδα Γεν. Συνέλευσης & Ημερίδας	100.734
β. Συνδρομή ΔΣΑ	56.134
γ. Μετακινήσεις μελών Δ.Σ. (στο εσωτερικό)	133.996
δ. Ταχυδρομικά έξοδα, χαρτικά κλπ.	215.197
II. Έξοδα έκδοσης Αρχειακών Νέων τχ.	100.932 Δρχ
III. Έξοδα έκδοσης Αρχειακών Νέων τχ. 12	155.320 Δρχ
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	762.313 Δρχ
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΤΗ ΝΕΑ ΧΡΗΣΗ	1.525.791 Δρχ

δίδει τη δυνατότητα στα ΓΑΚ να βοηθήσουν. Σήμερα, χάρη και στη δική μας μικρή παρέμβαση, ξεκίνησε μια νέα συνεργασία των ΓΑΚ με την ΔΙΣ που υπήρχε παλιότερα και είχε ατονήσει.

Με τη μεσολάβηση του μέλους της ΕΑΕ κ. Α. Ζάννα ο πρόεδρος της ΕΑΕ προσκλήθηκε σε σύσκεψη στο ΓΕΝ με θέμα τα αρχεία του Πολεμικού Ναυτικού, στην οποία έγινε μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τη διάσωση και αξιοποίηση των αρχείων του Πολεμικού Ναυτικού.

Πρόταση έρευνας

Συζητήθηκε πρόταση έρευνας του Ζήσιμου Συνοδινού για το επίπεδο των παρεχομένων υπηρεσιών στα αρχεία η οποία όμως δεν προχώρησε ακόμα.

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ο Ταμίας της Ε.Α.Ε. Ζήσιμος Συνοδινός ανακοίνωσε στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας τον οικονομικό απολογισμό της Ε.Α.Ε. για τη χρήση του έτους 1995

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	δραχμές
I. Ταμειακό υπόλοιπο 31.12.1994	749.904
II. Συνδρομές μελών	957.000
III. Εσοδα από επιχορηγήσεις	500.000
IV. Τόκοι λογ/μου ταμ/ρίου	52.700
V. Εισράξεις από πωλήσεις βιβλίων (με ΦΠΑ)	28.500
ΣΥΝΟΛΟ	2.288.104
ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
I. Διάφορες λειτουργικές δαπάνες (από τις οποίες 133.996 για έξοδα μετακινήσεων)	506.061
II. Έξοδα έκδοσης Αρχειακών Νέων τχ.11	100.932
III. Έξοδα έκδοσης Αρχειακών Νέων τχ.12	155.320
ΣΥΝΟΛΟ	762.313
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΤΗ ΝΕΑ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ 1996	1.525.791

που είναι ο ακόλουθος:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Καταστατικού της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας, συνήλθε σήμερα 19 Μαρτίου 1996 η Ελεγκτική Επιτροπή της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας αποτελούμενη από τους:

1. Ζάννα Αλέξανδρο
2. Πολίτη Μαρία
3. Φραγκισκοπούλου Μαριάννα,

για να προβεί στη σύνταξη Έκθεσης σχετικής με την οικονομική διαχείριση της Εταιρείας από 1. 1. 1995 έως 31. 12. 1995 (λήξη οικονομικού έτους). Μετά το σχετικό έλεγχο και τη συζήτηση των μελών, που είναι όλα παρόντα, η Ελεγκτική Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία, συνέταξε την παρακάτω έκθεση:

Η Ελεγκτική Επιτροπή της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας που αποτελείται από τα μέλη:

1. Ζάννα Αλέξανδρο
2. Πολίτη Μαρία
3. Φραγκισκοπούλου Μαριάννα,

μετά από πρόσκληση του Δ.Σ. της Ε.Α.Ε. έκανε λεπτομερή έλεγχο στα βιβλία και τα σχετικά έγγραφα της Εταιρείας για το χρονικό διάστημα 1. 1. 1995 έως 31. 12. 1995 και διεπίστωσε τα ακόλουθα:

Τέλος, η Επιτροπή, αφού διαπιστώνει τάξη στα βιβλία και ότι δεν έχει γίνει υπέρβαση των κονδυλίων και καμία καταστατική παράβαση, αποφαινεται ότι η διαχείριση του Δ.Σ. της Ε.Α.Ε. κατά την παραπάνω χρονική διαχειριστική περίοδο έγινε προσεκτικά και χωρίς αταξία και προτείνει στη Γενική Συνέλευση να την εγκρίνει και να απαλλάξει τα μέλη του Δ.Σ. από κάθε ευθύνη.

Λύθηκε η συνεδρίαση αφού συντάχθηκε και υπογράφηκε τούτο το Πρακτικό.

Συνάντηση Διοικητικού Συμβουλίου με τα μέλη της Ε.Α.Ε στην Πελοπόννησο

Πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο, στις 17 Φεβρουαρίου, η δεύτερη συνάντηση που οργάνωσε η επιτροπή περιφερειακού συντονισμού, με υπεύθυνο το μέλος του Δ.Σ. Νέστορα Μπαμίδη. Συμμετείχαν αρχειακοί που εργάζονται σε περιφερειακές υπηρεσίες των Γενικών Αρχείων του Κράτους, στην ευρύτερη περιοχή της Πελοποννήσου:

- από τα Γ.Α.Κ.-Αρχεία Ν.Αργολίδας οι Δημήτρης Γεωργόπουλος και Μαρία Τσουλουχά,
- από τα Γ.Α.Κ.-Αρχεία Ν.Μεσσηνίας οι Χριστίνα Θεοφιλοπούλου και Αναστασία Μηλίτση,
- από τα Γ.Α.Κ.-Αρχεία Ν.Κορινθίας η Βασιλική Βαβέτση,

- από τα Γ.Α.Κ.-Τοπικό Αρχείο Αιγίου η Μαργαρίτα Καραφωτιά,
- από τα Γ.Α.Κ.-Τοπικό Αρχείο Σπετσών η Γαρυφαλλιά Αλαμπάνου και
- από τα Γ.Α.Κ.-Τοπικό Αρχείο Ύδρας η Ντίνα Αδαμοπούλου.

Από την πλευρά της Ε.Α.Ε. συμμετείχαν ο πρόεδρος Νίκος Παντελάκης, η γραμματέας Αμαλία Παππά, ο αντιπρόεδρος Αλέξης Κράους, ο ταμίας Ζήσιμος Συνοδινός και τα μέλη Ζιζή Σαλίμπα και Νέστωρ Μπαμίδης.

Καθώς οι περισσότεροι συνάδελφοι υπηρετούν περισσότερο από δύο χρόνια στα Αρχεία, γνώριζαν τις δραστηριότητες της Ε.Α.Ε. και απλώς ενημερώθηκαν για τις τελευταίες εξελίξεις και δραστηριότητες.

Ακολούθησε συζήτηση για την κατάσταση των Αρχείων της Πελοποννήσου τόσο από πλευράς προσωπικού όσο και κτηριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού. Ιδιαίτερα συζητήθηκε το πρόβλημα των Αρχείων που έπαθαν ζημιές από τους τελευταίους σεισμούς στο Αίγιο και στην Πάτρα καθώς και τα προβλήματα που δημιουργούνται από τέτοιες έκτακτες ανάγκες και η αντιμετώπισή τους από την πλευρά του κρατικού μηχανισμού.

Επίσης εκφράστηκε η ανάγκη των συναδέλφων για ενημέρωση πάνω σε συγκεκριμένους τομείς των αρχειακών δραστηριοτήτων, οπότε και εκτίμησαν ιδιαίτερα την απόφαση του Δ.Σ. για συνδυασμό της Γενικής Συνέλευσης με ημερίδα για την αρχειακή ορολογία και τη συντήρηση.

Ακόμη, επιβεβαιώνοντας τις θέσεις της Ε.Α.Ε., οι συνάδελφοι επικρότησαν την επιλογή περισσότερο πρακτικών θεμάτων στο επιμορφωτικό της πρόγραμμα, θεμάτων που έχουν άμεση σχέση με την καθημερινή αρχειακή πρακτική.

Στη συζήτηση για τις καθημερινές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι υπάλληλοι των περιφερειακών υπηρεσιών, εντοπίστηκε η έλλειψη προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία της υπηρεσίας (συντηρητές, διοικητικοί, εργάτες, προγραμματιστές & χειριστές Η/Υ κ.λ.π.). Προτάθηκε η προώθηση και από την Ε.Α.Ε. του αιτήματος για κάλυψη των προβλεπόμενων κενών οργανικών θέσεων με ειδικευμένο προσωπικό ώστε να βελτιωθεί η αποδοτικότητα.

Στο τέλος της συζήτησης όλων αυτών των θεμάτων

και ύστερα από την ομοφωνία που διαπιστώθηκε, τουλάχιστον στους βασικούς άξονες, ρίχτηκε και η ιδέα ενός "μανιφέστου" αρχειακής πολιτικής. Αυτό θα μπορούσε να το επεξεργαστεί το Δ.Σ. και να το προωθήσει, ύστερα από τις κατάλληλες ζυμώσεις στο σώμα, ώστε να αποτελέσει τη συγκεκριμένη έκφραση ορισμένων από τους σκοπούς της Ε.Α.Ε., όπως αυτοί προκύπτουν μέσα από την ανίχνευση του αρχειακού υλικού.

Νέστωρ Μπαμίδης

Συνάντηση Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Α.Ε. με τον Ειδικό Γραμματέα

Στις 3 Απριλίου, μέλη του ΔΣ της ΕΑΕ συναντήθηκαν με το νέο Ειδικό Γραμματέα Αρχείων, Βιβλιοθηκών, Εποπτικών Μέσων και Εκπαιδευτικής

ΥΠΕΠΘ: Δελτίο τύπου σχετικά με την ίδρυση Ειδικής Γραμματείας Ιστορικών Αρχείων, Βιβλιοθηκών, Εποπτικών Μέσων και Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης

Στο πλαίσιο της ιδιαίτερης σημασίας που αποδίδει ο Υπουργός Παιδείας Γιώργος Α. Παπανδρέου στα θέματα προστασίας και αξιοποίησης της αρχειακής μνήμης, ιδρύθηκε για πρώτη φορά στο ΥΠΕΠΘ θέση Ειδικής Γραμματείας Ιστορικών Αρχείων, Βιβλιοθηκών, Εποπτικών Μέσων και Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης. Η ίδρυση της Ειδικής Γραμματείας αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην αποτελεσματική υλοποίηση των προτεραιοτήτων του Υπουργείου για τη διάσωση, προστασία και αξιοποίηση της αρχειακής κληρονομιάς, στην προώθηση λύσεων στα άμεσα διοικητικά και λειτουργικά προβλήματα των ΓΑΚ και στην επεξεργασία μακροπρόθεσμης αρχειακής πολιτικής, που θα αξιοποιεί τις ζωντανές πνευματικές και επιστημονικές δυνάμεις του χώρου και θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας των πληροφοριών. Ειδικός Γραμματέας έχει ήδη τοποθετηθεί ο κ. Κωστής Δάλλας, αρχαιολόγος, ειδικός στις εφαρμογές της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών στα μουσεία.

Ραδιοτηλεόρασης του Υπουργείου Παιδείας κ. Κωστή Δάλλα. Η πρωτοβουλία της συνάντησης ανήκε στον κο Δάλλα ο οποίος, στα πλαίσια της ανάληψης των καθηκόντων του, θέλησε να σχηματίσει πλήρη άποψη για τα αρχειακά δρώμενα.

Στο επίκεντρο της ενημερωτικής αυτής συνάντησης ήταν η προβολή των στόχων και των δραστηριοτήτων της ΕΑΕ καθώς και ο προσδιορισμός του ρόλου της στην ελληνική αρχειακή πραγματικότητα. Γνωστοποιήθηκαν, ακόμη, τα προβλήματα που η Εταιρεία αντιμετωπίζει από την ίδρυσή της και συζητήθηκαν οι τρόποι που θα μπορούσε ο νέος αυτός θεσμός του Ειδικού Γραμματέα, αρμόδιου και για θέματα αρχείων, να συμβάλει στην προβολή και στη μερική ή ολική επίλυσή τους.

Τέθηκε εκ νέου από τα μέλη του ΔΣ το θέμα της προώθησης νομοθετικής ρύθμισης ώστε να χρηματοδοτούνται από το ΥΠΕΠΘ Εταιρείες που ασχολούνται με τα αρχεία (όπως η ΕΑΕ και τα ΑΣΚΙ). Παράλληλα επισημάνθηκαν οι αυξημένες εκδοτικές ανάγκες της ΕΑΕ και η ανάγκη εξεύρεσης οικονομικών πόρων που διαρκώς απαιτούνται. Παράλληλα εξετάστηκε η δυνατότητα συμμετοχής της ΕΑΕ και των ΓΑΚ σε διεθνή προγράμματα.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, το ΔΣ εξέφρασε για μία ακόμα φορά την ανησυχία του για τα όσα διαδραματίζονται τα τελευταία χρόνια στα Γενικά Αρχεία του Κράτους με τη συνεχιζόμενη κρίση σε θέματα στελέχωσης, κτηριακής και τεχνολογικής υποδομής, παρουσίας στο διεθνή χώρο και γενικότερης αρχειακής πολιτικής.

Ολοκληρώνοντας, θεωρούμε ότι η επαφή υπήρξε γόνιμη και ενδιαφέρουσα. Οι προβληματισμοί και τα αιτήματα που εκτέθηκαν βρήκαν, κατ' αρχήν θετική, ανταπόκριση και ελπίζουμε ότι η συνάντηση αυτή θα αποτελέσει την αφετηρία μελλοντικής και εποικοδομητικής συνεργασίας.

Αμαλία Παππά-Καρατιδάκη

Ημερίδα γνωριμίας του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας-Αρχειονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου

Στις αρχές του χρόνου, φοιτητές του Β' και Στ' Εξαμήνου του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και

Αρχειονομίας, με την συγκατάθεση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, πρότειναν να οργανωθεί μια ημερίδα του Τμήματος με τον επαγγελματικό χώρο των Αρχείων και των Βιβλιοθηκών το Φθινόπωρο του 1996, στην Αθήνα, με θέμα: "Αναγκαιότητα κατάρτισης στελεχών πληροφορίας".

Οι φοιτητές ήρθαν σε επαφή με το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Α.Ε. και ζήτησαν από την Εταιρεία να τους βοηθήσει να βρουν χώρο που θα φιλοξενήσει την εκδήλωση, να καταρτίσουν τον πίνακα των προσκεκλημένων, την επιλογή των ομιλητών και της θεματολογίας και γενικότερα να τους βοηθήσουμε στην οργάνωση της εκδήλωσης. Η πρόταση αυτή εγκρίθηκε ομόφωνα από το Διοικητικό Συμβούλιο και στην πρώτη επαφή που είχε ο εκπρόσωπος των φοιτητών με τον Πρόεδρο της ΕΑΕ αποφασίστηκε ότι στην ημερίδα θα πρέπει να λάβουν το λόγο ένα καθηγητής του Τμήματος, ένας φοιτητής και ένα μέλος της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας και να γίνει από το Τμήμα μια λεπτομερειακή παρουσίαση του προγράμματος σπουδών του. Καταρτίσθηκε επίσης ένας πρώτος κατάλογος προσκεκλημένων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε.Α.Ε.

Κυκλοφορούν και διατίθενται στα
βιβλιοπωλεία:

*** Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΑΚΟΥ** δρχ.
1.000

*** ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ**
Αρχεία και αρχειακοί: Ένας ιστός
(Κέρκυρα, 11-13 Οκτωβρίου 1991) δρχ.
1.500

*** ΟΔΗΓΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ**
(εξαντλημένος)

*** ΔΣΑ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ**
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ δρχ. **1.500**

Στέγαση Γενικών Αρχείων του Κράτους

Η υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους (ΓΑΚ), μοναδική στο είδος της αφού από την ίδρυσή της (1914) είναι επιφορτισμένη με τη συγκέντρωση των γραπτών κειμηλίων της ιστορίας της χώρας μας, στεγάσθηκε _προσωρινά_ από το 1914 έως το 1991 στα υπόγεια της υπό ίδρυση τότε Ακαδημίας Αθηνών.

Όταν η Ακαδημία ιδρύθηκε (1926) και χρειάστηκε για δικές της ανάγκες τους χώρους των υπογείων, άρχισε να πιέζει για την αποχώρηση των ΓΑΚ, πίεση που δεν ολοκληρώθηκε, παρά το 1991 και οδήγησε την υπηρεσία σε ακατάλληλο κτήριο. Η αναζήτηση ωστόσο χώρου για τη στέγαση των ΓΑΚ δεν σταμάτησε από το 1926, χωρίς δυστυχώς επιτυχία. Αναζητήθηκαν αρχικά χώροι στην τότε σχολή Ιππικού στο Πεδίο του Άρεως, στο χώρο του αμαξοστασίου του Δήμου Αθηναίων - στου Παναθηναϊκού-στο χώρο του Πνευματικού Κέντρου, στην Πανεπιστημιούπολη, στο Πολεμικό Μουσείο (όπου είχε αρχικά προβλεφθεί χώρος και για τα ΓΑΚ) και στο Μέγαρο της Παλιάς Βουλής. Ήδη από το 1938 στο νόμο (ΑΝ 1451/1938) περί ανεγέρσεως κτηρίου για τα αρχεία του Υπουργείου Οικονομικών προβλέπεται (άρθρο 6) η στέγαση μαζί με τα τελευταία και των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Πρόβλεψη που δεν υλοποιήθηκε ποτέ.

Το 1969 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών (Π. 11336/5113, 9-8-69 απόφαση) η παραχώρηση στο Υπουργείο Προεδρίας για την ανέγερση κτηρίου για τα ΓΑΚ, του ακινήτου ιδιοκτησίας του Δημοσίου ΒΚ 634 στο Παλαιό Ψυχικό. Οι προσπάθειες ανέγερσης άρχισαν το 1972 αλλά τίποτα δεν υλοποιήθηκε έως το 1976, είτε για γραφειοκρατικούς είτε για οικονομικούς λόγους. Η αδυναμία του δημοσίου να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου συγκίνησε τον βιομήχανο και ευεργέτη των ΓΑΚ Πρόδρομο Μποδοσάκη-Αθανασιάδη, ο οποίος αποφάσισε να δωρίσει στο ελληνικό δημόσιο 40.000.000 δραχμές για την ανέγερση του κτηρίου, που μετά από σχετική έρευνα του Υπουργείου Πολιτισμού (τότε υπεύθυνου για τα

Αρχεία) αποφασίστηκε να κτισθεί σε νέο οικόπεδο που παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών πάλι στο Π. Ψυχικό στις οδούς Χλόης και Μουσών. Τα έργα ξεκίνησαν μετά τους σχετικούς διαγωνισμούς και την επιλογή της καλύτερης αρχιτεκτονικής πρότασης το 1979 για να σταματήσουν το 1985. Από τότε και παρά τις συνεχείς προσπάθειες για τη δημοπράτηση της συνέχειας του έργου τίποτα δεν προχώρησε και το έργο παραμένει σε ημιτελή κατάσταση αφού έχει μόνο ολοκληρωθεί ο σκελετός του. Ας σημειωθεί ότι το 1992 αν και η δημοπράτηση είχε ολοκληρωθεί και οι εργασίες αποπεράτωσης είχαν αρχίσει, αυτές σταμάτησαν μετά από προσφυγή στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εργολάβου υποψήφιου στη δημοπρασία. Η δημοπρασία δεν επαναλήφθηκε παρά εφέτος (1995), μετά από τέσσερα ολόκληρα χρόνια. Ας σημειωθεί ότι περιμένοντας τη στέγασή τους τα ΓΑΚ έχουν το μεγαλύτερο μέρος του υλικού τους σε αποθήκες και υπόγεια, με αποτέλεσμα να υφίστανται συχνά καταστροφές από νεροποντές και άλλες αιτίες (φωτιά), χωρίς να αναφέρουμε τα μεγάλα προβλήματα ασφάλειας (σοβαρά κρούσματα κλοπών παρατηρήθηκαν πρόσφατα). Όσο για τον σκελετό του κτηρίου που στέκεται ατελείωτος χρόνια τώρα, έχει βαθμhdόν μετατραπεί σε σκουπιδότοπο που αποτελεί τον εφιάλτη του Δήμου Παλαιού Ψυχικού και τον παράδεισο παράνομων διαφημίσεων.

Το νέο κτήριο του οποίου η συνέχεια των εργασιών προωθείται σήμερα εκτός του ότι αποτελεί ένα κομψό αρχιτεκτονικό έργο (είχε βραβευθεί σε ειδικό διαγωνισμό) είναι και ένα σύγχρονο οικοδόμημα από αρχαιακή άποψη εξαιτίας των υπηρεσιών που προσφέρει: Κύριες και δευτερεύουσες εισόδους, αμφιθέατρο, εργαστήρια συντήρησης, χώρους ειδικής ασφαλείας, αναγνωστήριο και χώρους εξυπηρέτησης του κοινού, εργαστήρια μικροφωτογράφησης, χώρους φύλαξης που καλύπτουν τις ανάγκες αποθήκευσης για πενήντα ακόμα χρόνια.

Το έργο πιστεύεται ότι θα ολοκληρωθεί σε τρία χρόνια γεγονός που, όπως η σημερινή αναγγελία, οφείλεται στην επιμονή των υπηρεσιών του ΟΣΚ.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η Ελληνική Δημοκρατία είναι ίσως το τελευταίο κράτος στον κόσμο που δεν διαθέτει κτήριο για τα εθνικά του αρχεία σε μία πρωτοφανή στάση αδιαφορίας προς τις μοναδικές και αναντικατάστατες πηγές της εθνικής μας ιστορίας, ειδικά μία περίοδο σαν την σημερινή. Αναγγέλοντας τη συνέχιση των εργασιών το Υπουργείο διακόπτει μια κακή παράδοση περιφρόνησης των αρχείων που δυστυχώς μαστίζει τη χώρα μας από τον περασμένο αιώνα με φαινόμενα που οδήγησαν μέχρι και στην περιτύλιξη σαρδελλών με έγγραφα του αγώνα της Ανεξαρτησίας μας.

Νίκος Καραπιδάκης

**Συνάντηση του Συμβουλίου του
Τμήματος Αρχείων Επιχειρήσεων και
του Κόσμου της Εργασίας
Αθήνα, 6-7 Μαΐου 1996**

Τον Ιούνιο του 1995, στην ετήσια Συνάντηση του Συμβουλίου του Τμήματος Αρχείων Επιχειρήσεων και του Κόσμου της Εργασίας του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων που πραγματοποιήθηκε στη Γλασκώβη, ο συνάδελφος Α. Κράους πρότεινε, και το Συμβούλιο αποδέχθηκε, η συνάντηση του Συμβουλίου για το 1996 να πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στο Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας. Η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας, που αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια με ιδιαίτερη ευαισθησία το θέμα της διάσωσης των αρχείων της αλλά και γενικότερα το ζήτημα της διάσωσης της αρχαικής κληρονομιάς της χώρας μας, (με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη βοήθεια που προσέφερε στο ΚΚΕ για τη διάσωση των αρχείων του το 1994), δέχθηκε ανεπιφύλακτα να φιλοξενήσει στο Ιστορικό της Αρχείο τη συνάντηση αυτή. Έτσι στις 6-7 Μαΐου 1996 το Συμβούλιο του Τμήματος συνεδρίασε στο Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας.

Στη συνάντηση παραβρέθηκαν οι:

1. κα Anna Christina Ulfsparre, Πρόεδρος του Τμήματος και καθηγήτρια αρχειονομίας στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης,
2. κ. Hans Eyvind Naess, γραμματέας του

Τμήματος, αρχειονόμος, διευθυντής των Κρατικών Αρχείων της Νορβηγίας,

3. κα Maria Teresa Tortella, αρχειονόμος, διευθύντρια του Archivio Historico del Banco de Espana,

4. κ. Alessandro Lombardo, αρχειονόμος, διευθυντής στο Archivio Storico ANSALDO,

5. κ. Jaap Kloosterman, αρχειονόμος, διευθυντής στο International Institute of Social History στην Ολλανδία,

6. κα. Lesley Richmond, αρχειονόμος, υπεύθυνη του Archives and Business Record Centre του Πανεπιστημίου της Γλασκώβης,

7. κ. Wy Song, αρχειονόμος, διευθυντής των Αρχείων της Κινέζικης Αεροπορικής Βιομηχανίας,

8. κ. Α. Κράους, αρχειονόμος, υπεύθυνος των αρχείων του ΣΥΕΤΕ.

καθώς και δύο συνοδοί.

Το Συμβούλιο στις συνεδριάσεις του συζήτησε τον απολογισμό του Τμήματος και προγραμμάτισε τις δραστηριότητές του για τον επόμενο χρόνο. Συζήτησε επίσης τα κείμενα που θα παρουσιασθούν στο XIII Παγκόσμιο Συνέδριο για τα Αρχεία, το Σεπτέμβριο στο Πεκίνο και προτάσεις για τη νέα σύνθεση του Συμβουλίου για την επόμενη τετραετία που θα εγκριθεί στο Πεκίνο.

Τα μέλη του Συμβουλίου κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν την αρχαία Ολυμπία, την Ακρόπολη και να ξεναγηθούν στο αναγνωστήριο, το εργαστήριο μικροφωτογράφησης και τα αρχειοστάσια του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας. Τους δόθηκε επίσης η δυνατότητα να επισκεφθούν το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας στην Γ' Σεπτεμβρίου που κτίσθηκε το 1925 ειδικά για να στεγάσει τα Γενικά Αρχεία της ΕΤΕ και που αποτελεί μοναδικό δείγμα του είδους του στην Ελλάδα.

Νίκος Παντελάκης

**Συνάντηση του Ιστορικού Αρχείου
Εθνικής Τράπεζας με θέμα: "Οι
εκκαθαρίσεις στα Αρχεία των Τραπεζών.
Η διεθνής εμπειρία"**

Παρατηρώντας τις τεράστιες διαστάσεις της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Γαλλίας, το γιγαντισμό στον οποίο είχαν φτάσει τα αποθέματα των βιβλίων, ο Ρενάν έγραφε το 1848: "Αν το σκεφτούμε καλά, θα δούμε ότι είναι απόλυτα αναγκαίο να αντιμετωπίσουμε στο μέλλον μια μεγάλη μεταρρύθμιση της επιστημονικής εργασίας. Πράγματι, το υλικό της μάθησης αυξάνεται συνεχώς με τόσο ταχύ ρυθμό, είτε με τις νέες ανακαλύψεις είτε με το πέρασμα των αιώνων, ώστε θα καταλήξει να ξεπεράσει πολύ τη δυνατότητα των ερευνητών". Ο Ρενάν υπογράμμισε στη συνέχεια τις μεγάλες δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν οι ιστορικοί ερευνητές στην προσπάθειά τους να ανασυνθέσουν την ιστορική γνώση μέσα από ένα τόσο τεράστιο όγκο τεκμηρίων. "Υπάρχει λοιπόν εδώ- έγραφε- μια αύξηση που δεν μπορεί να συνεχιστεί απεριόριστα χωρίς να οδηγήσει σε μια επανάσταση στην επιστήμη... Υπάρχει πράγματι ένα όριο πέρα από το οποίο ο πλούτος μιας βιβλιοθήκης γίνεται εμπόδιο και πραγματική φτώχεια, από την αδυναμία να βρει κανείς εκεί την άκρη. Πιστεύω ότι έχουμε φτάσει σε αυτό το όριο". ("Το μέλλον της επιστήμης).

Ενάμιση αιώνα μετά, οι προφητικές σκέψεις του Ρενάν συνοψίζουν ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα της αρχειονομικής εργασίας. Πράγματι, η αρχειονομία έχει αγγίξει αυτό το κρίσιμο όριο. Η τεράστια αύξηση του όγκου των τεκμηρίων θέτει επιτακτικά το αίτημα μιας "μεγάλης μεταρρύθμισης" των παλαιών μεθόδων αρχειονομικής εργασίας.

"Οι αισθήσεις μας -έγραφε ο Πασκάλ- δεν αντιλαμβάνονται τίποτα το ακραίο- ο υπερβολικός θόρυβος μας κουφαίνει, το υπερβολικό φως μας τυφλώνει". Στις μέρες μας, μπροστά στην υπερβολική ποσότητα των τεκμηρίων, ο αρχειονόμος και ο ιστορικός απειλούνται με παράλυση, με ένα αληθινό αρχειακό και ερευνητικό black out. Στη σύγχρονη ιστορία ιδιαίτερα, η ποσότητα των τεκμηρίων συναγωνίζεται την ταχύτητα των γεγονότων. Ο αρχειονόμος επιφορτίζεται με τη μεγάλη ευθύνη να διασώσει και να διατηρήσει το υλικό που αξίζει να μείνει στην ιστορία. Ταυτόχρονα όμως-και προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα αυτό το καθήκον- καλείται να προβεί σε ορισμένες αξιολογήσεις και επιλογές, έτσι ώστε το υλικό που θα προσφερθεί στην έρευνα να έχει απαλλαγεί από την υπερφόρτωση του περιπτου και του "αχρήστου". Ο χαρακτήρας αυτής της "μεγάλης μεταρρύθμισης" που χρειάζεται σήμερα η παραδοσιακή αρχειονομική εργασία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις λύσεις

που θα δοθούν στο κομβικό πρόβλημα της εκκαθάρισης των αρχείων.

Στο φως αυτής της διάγνωσης γίνεται καλύτερα κατανοητή η ιδιαίτερη σημασία της ημερίδας που οργάνωσε πρόσφατα το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας με θέμα: "Οι εκκαθαρίσεις στα Αρχεία των Τραπεζών: Η διεθνής εμπειρία". Η ημερίδα αυτή οργανώθηκε με την ευκαιρία της ετήσιας συνάντησης του Συμβουλίου του Τμήματος Αρχείων Επιχειρήσεων και του Κόσμου της Εργασίας του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων.

Η ημερίδα με θέμα τις εκκαθαρίσεις στα Αρχεία των Τραπεζών έγινε στις 8.5.1996 στο μέγαρο Μελά. Την έναρξη των εργασιών κήρυξε ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας κ. Θ. Καρατζάς, ο οποίος στην ομιλία του τόνισε το ενδιαφέρον που έχει επιδείξει η ΕΤΕ για τη διαφύλαξη και την αξιοποίηση των αρχείων της που καλύπτουν 155 χρόνια της οικονομικής ιστορίας της χώρας. Στη συνέχεια μίλησαν η Anna Christina Ulfsparré με θέμα "Η διατήρηση των αρχείων σ'ένα μεταβαλλόμενο τραπεζικό κόσμο", η Maria Teresa Tortella με θέμα "Διαχείριση αρχείων και εκκαθαρίσεις στην Τράπεζα της Ισπανίας", ενώ παρουσιάστηκαν οι εισηγήσεις του Roger Nougaret με θέμα "Η αξιολόγηση και η εκκαθάριση στην τράπεζα Credit Lyonnais", και του Ingo Kruger "Η διαχείριση αρχείων στις Βαυαρικά ταμειούχια" που για λόγους ανωτέρας βίας δεν κατόρθωσαν τελικά να παραβρεθούν στη συνάντηση του Συμβουλίου του Τμήματος.

Ειδικότερα στην εισήγηση της η Anna Christina Ulfsparré αναφέρθηκε στις επιπτώσεις στη διαχείριση των αρχείων των τραπεζών από τη ραγδαία εισαγωγή της νέας τεχνολογίας σε όλες τις τραπεζικές εργασίες. Τόνισε δε με έμφαση ότι δεν γνωρίζουμε ακόμα σήμερα τι γίνεται στις περισσότερες εμπορικές τράπεζες με τα μηχανογραφικά αρχεία τους, ποιά από αυτά διατηρούνται και με τι χρονικά όρια.

Στη συνέχεια ανέφερε ότι, ενώ ολοένα και περισσότερο χρησιμοποιούνται από τη διοίκηση προσωπικοί υπολογιστές, τα αρχεία που παράγονται και διατηρούνται στο διηλεκτικό όπως π.χ. τα πρακτικά των Διοικητών Συμβουλίων εξακολουθούν να φυλάσσονται στην έγγραφη μορφή τους. Αυτό σημαίνει ότι το χαρτί θεωρείται από τις διοικήσεις το πιο σίγουρο αποθηκευτικό μέσο όταν πρόκειται για διατήρηση πληροφορίας στο διηλεκτικό.

Τέλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η φυσική και λογική δομή των αρχείων θα πρέπει να παραμένει

σταθερή και ότι τα αρχεία θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην εσωτερική ανάγκη των τραπεζών για ακριβή, έγκυρη και γρήγορη πληροφόρηση.

Από την πλευρά τους τόσο η Μαρία Teresa Tortella όσο και ο Roger Nougaret αναφέρθηκαν στον τρόπο που είναι οργανωμένες οι υπηρεσίες διαχείρισης του τρέχοντος και του ιστορικού αρχείου στις τράπεζες τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι από ό,τι φάνηκε οι πρακτικές διαφέρουν σημαντικά. Συγκεκριμένα στην περίπτωση της Ισπανικής Τράπεζας οι υπηρεσίες διαχείρισης του τρέχοντος αρχείου έχουν την ευθύνη διαχείρισης του συνόλου των αρχείων της τράπεζας μέχρι αυτά να γίνουν ανενεργά οπότε στη συνέχεια εκείνα που πρέπει να τηρηθούν στο διηλεκές περνούν στο Ιστορικό Αρχείο. Και οι δύο προαναφερόμενες υπηρεσίες υπάγονται στην ίδια διεύθυνση. Αντίθετα στην περίπτωση του Credit Lyonnais το Ιστορικό Αρχείο έχει την εποπτεία των ιστορικής σημασίας τεκμηρίων από τη στιγμή της παραγωγής τους και η υπηρεσία διαχείρισης του τρέχοντος αρχείου όλα τα υπόλοιπα αρχεία.

Τέλος ο Ingo Kruger αναφέρθηκε διεξοδικά στο γερμανικό παράδειγμα οργάνωσης των αρχείων των βαυαρικών ταμειωτηρίων.

Στη συζήτηση που ακολούθησε τις εισηγήσεις τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν ήταν πολλά και αφορούσαν κυρίως θέματα που προκύπτουν στη διαχείριση των αρχείων από την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας, από την ολοένα αυξανόμενη με γεωμετρική πρόοδο παραγωγή των αρχείων, από τη μικροφωτογράφιση και τη σάρωση τους για την εισαγωγή τους σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ακόμα συζητήθηκαν οι αρχές που πρέπει να διέπουν την αξιολόγηση και επιλογή των ιστορικής σημασίας τεκμηρίων και οι συνάδελφοι της Εθνικής Τράπεζας, τόσο του Ιστορικού Αρχείου όσο και της Υποδιεύθυνσης Αλληλογραφίας και Αρχείων, είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις δικές τους εμπειρίες και να ανταλλάξουν απόψεις με τους ξένους συναδέλφους τους.

Από τους σχετικούς προβληματισμούς που διατυπώθηκαν μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι ίσως δεν δικαιολογείται ο υπερβολικός ενθουσιασμός εκείνων που βλέπουν στις νέες τεχνολογίες και στις δυνατότητες που προσφέρουν οι εφαρμογές της πληροφορικής. Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών είναι φυσικά πολύ σημαντική και αλλάζει ουσιαστικά το τοπίο της παραδοσιακής αρχειονομικής εργασίας. Εντυπωσιάζει από πρώτη άποψη η δυνατότητα να ενσωματωθούν

στη δισκέτα ενός Cd-Rom όλες οι πληροφορίες μιας μεγάλης εγκυκλοπαίδειας, αλλά η τεχνολογική ανανέωση δεν είναι πανάκεια. Και στον κόσμο των αρχείων η παράδοση διατηρεί-και θα διατηρεί και στο μέλλον- απόρθητα πολλά από τα οχυρά της.

Τη συνάντηση παρακολούθησαν, εκτός των ξένων προσκεκλημένων, γύρω στα 40 άτομα που προέρχονταν από το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας, τη Διεύθυνση Γραμματείας, την Επιτροπή Ιστορίας της Εθνικής Τράπεζας, την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, την Αγροτική Τράπεζα, την Εφορεία των Γενικών Αρχείων του Κράτους, Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, τη Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, το ΕΛΙΑ και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Με τη συνάντηση αυτή δόθηκε για πρώτη φορά η δυνατότητα στους συναδέλφους των ελληνικών τραπεζών που ασχολούνται με τα αρχεία να έρθουν σε επαφή με τους ξένους συναδέλφους τους και να ανταλλάξουν απόψεις στα κρίσιμα θέματα που τους απασχολούν. Ελπίζουμε η συνάντηση αυτή να αποτέλεσε μόνο την αρχή και να ακολουθήσουν και άλλες.

Θ.Γ.

Εκδηλώσεις των Αρχείων της Σάμου

Κατά τη διάρκεια του 1995 τα ΓΑΚ-Αρχεία νομού Σάμου πραγματοποίησαν δύο σημαντικές εκδηλώσεις: Το συνέδριο τοπικής ιστορίας με θέμα "*Η Σάμος από τα βυζαντινά χρόνια μέχρι σήμερα*", στις 28, 29 και 30 Απριλίου σε συνεργασία με το Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου "Ν. Δημητρίου" και την έκθεση αρχειακού υλικού με τίτλο "*Εικόνες από τα Σαμιακά αρχεία*", από τις 12 έως 30 Αυγούστου, υπό την αιγίδα του δήμου Σαμίων.

Στόχος του συνεδρίου ήταν να ερευνηθούν άγνωστες πτυχές της Σαμιακής ιστορίας από διάφορους επιστημονικούς χώρους. Τα θέματα του συνεδρίου είχαν κατανεμηθεί σε τρεις μεγάλες ενότητες.

A. Βυζαντινή Σάμος

B. Η Σάμος κατά την τουρκοκρατία.

Γ. Η Σάμος κατά τους νεότερους χρόνους

Στην πρώτη ενότητα έγιναν δέκα (10) ανακοινώσεις από αρχαιολόγους, βυζαντινολόγους και μία φιλόλογο. Παρουσιάστηκε μια ενδιαφέρουσα εικόνα της Σάμου κατά την βυζαντινή περίοδο από τους πρώιμους χρόνους μέχρι την υστεροβυζαντινή περίοδο, μέσα από αρχαιολογικά ευρήματα, αντικείμενα, κτίρια, κεραμικά, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες και το δομημένο περιβάλλον. Στην ίδια ενότητα έγινε αναφορά στις μουσουλμανικές επιδρομές κατά της Σάμου όχι μόνο από ελληνικές αλλά και από αραβικές πηγές.

Σχετικά με τη δεύτερη ενότητα έγιναν εννέα (9) ανακοινώσεις που αφορούσαν όψεις της Σάμου κατά την τουρκοκρατία. Οι ερευνητές στηρίχθηκαν σε αρχειακές πηγές ελληνικές και τουρκικές και παρουσίασαν στοιχεία εκκλησιαστικής ιστορίας της Σάμου, τα σιναίτικα μετόχια, τη σχέση της Πάτμου με τη Σάμο, την κοινωνική οργάνωση της Σάμου και περιπτώσεις εξισλαμισμού μέσα από τουρκικά έγγραφα από το αρχείο της Ι. Μητρόπολης Σάμου και Ικαρίας κ.ά. Η συνεδρίαση έληξε με έναν πλούσιο προβληματισμό σχετικά με την έννοια της “ερήμωσης”, σύμφωνα με τις απόψεις της ιστορικής δημογραφίας.

Οι νεότεροι χρόνοι, δηλ. 19ος και 20ος αιώνας, περιέλαβαν 40 περίπου ανακοινώσεις που έγιναν Σάββατο και Κυριακή και είχαν κατανεμηθεί στις εξής κατηγορίες:

- α. Οικονομική ζωή
- β. Πληθυσμός και μετακινήσεις
- γ. Εξεγέρσεις, κοινωνικές κρίσεις και παρεκκλίσεις
- δ. Πολιτισμική ζωή και νοοτροπίες
- ε. Λαϊκός πολιτισμός
- στ. Θεσμοί και ιδεολογίες.

Και στην ενότητα αυτή οι ανακοινώσεις αφορούσαν την οικονομική ζωή της Σάμου στα χρόνια της Επανάστασης και της Ηγεμονίας, τις τραπεζικές παρεμβάσεις, τις πρώτες διαφημίσεις στις εφημερίδες, τη βυρσοδεψία στο Καρλόβασι ή τις μετακινήσεις των Σαμιωτών από το 1821, την παρουσία τους στη Μ. Ασία και την Αίγυπτο κατά τον 19ο αιώνα κι ακόμα την πρόσφατη παρουσία τους και την ίδρυση των συλλόγων τους στην Αμερική. Εξετάστηκαν ακόμα μέσα από αρχειακές πηγές κυρίως του Ιστορικού Αρχείου Σάμου ή των ΓΑΚ όψεις της Σάμου τον 19ο και 20ο αιώνα όπως η εξέγερση του 1849, η καταστροφή των αμπελιών και η πείνα του 1854, η ληστοπειρατεία, η κρίση στη γεωργία λόγω φυλλοξήρας, ο τρόπος με τον οποίο προστευόταν το φυσικό τοπίο τον 19ο αι. από τις πυρκαγιές, η

διακυβέρνηση του Ιωάννη Γκίκα, ηγεμόνα της Σάμου (1854-1859), η σχέση της Ηγεμονίας Σάμου με το ελληνικό βασίλειο σε δύο εποχές ελληνοτουρκικής κρίσης, το 1868 και το 1897, η κοινωνική σύνθεση των πληρεξουσίων της Γ.Σ. 1880, οι πρώτες ιδιωτικές εφημερίδες, οι εκπαιδευτικές τάσεις, η ιδεολογία των σχολικών βιβλίων στα χρόνια της Ηγεμονίας κ.ά.

Επίσης εξετάστηκε ο λαϊκός πολιτισμός της Σάμου, η εξέλιξη των ονομάτων, το Σαμιακό ιδίωμα, τα τοπωνύμια, οι ευχές, τα παιδικά παιχνίδια, ήθη και έθιμα του δωδεκαημέρου, παρουσιάστηκε το πρόγραμμα που έχει εκπονηθεί για τα παραμύθια της Σάμου, η λαογραφική έρευνα και οι προοπτικές της και άλλα λαογραφικού ενδιαφέροντος θέματα.

Στο συνέδριο συμμετείχαν, εκτός από τους Έλληνες ερευνητές, δύο Ρουμάνοι ιστορικοί, δύο Ουκρανοί εθνογράφοι, ένας Ιταλός ιστορικός και ο Γερμανός αρχαιολόγος κ. Χέρμαν Κίναστ, που είχε εργασθεί επί πολλά χρόνια στη Σάμο, επίσης ο παλιός φίλος της Σάμου, τώρα σχολικός σύμβουλος και θεωρητικός της Ιστορίας, κ. Γιάννης Γιαννόπουλος. Πολύ σημαντική για το συνέδριο της τοπικής ιστορίας υπήρξε η μεγάλη συμμετοχή ερευνητών του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών.

Το συνέδριο έκλεισε με συζήτηση στρογγυλής τράπεζας, την οποία συντόνισε ο διευθυντής του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών κ. Βασίλης Παναγιωτόπουλος, με θέμα “Προβληματισμοί, μεθοδολογία και πηγές για μια μελλοντική ανάπτυξη των επιστημών του ανθρώπου στο Αιγαίο”.

Οι ανακοινώσεις ήταν δεκαπεντάλεπτες, ώστε να εξοικονομηθεί χρόνος για την παρουσίαση όλων των ανακοινώσεων. Στα πρακτικά όμως, που θα εκδοθούν, θα περιληφθούν περισσότερο εκτεταμένες εισηγήσεις οι οποίες πιστεύεται ότι θα αποτελέσουν ένα έργο υποδομής για τις ιστορικές σπουδές στη Σάμο.

Από τα συμπεράσματα του συνεδρίου έγινε φανερό πόσο μεγάλη αξία έχουν τα αρχεία και ότι είναι ανάγκη οι Έλληνες ιστορικοί να μελετήσουν και τα ξένα αρχεία, ιταλικά, τουρκικά, ρουμανικά, ρωσικά και άλλα. Η περίοδος π.χ. της “ερήμωσης”, περίοδος σιγής για τη Σάμο, πιθανόν θα φωτισθεί με την μελέτη των αρχείων της Βενετίας, της Γένοβας, των Ιπποτών της Μάλτας. Αλλά και στη Σάμο υπάρχουν άγνωστες μικρές συλλογές σχεδόν σε κάθε σπίτι που θα ήταν καλό να συγκεντρωθούν σιγά σιγά στο Ιστορικό Αρχείο, ώστε να είναι δυνατή η αξιοποίησή τους. Τέλος τονίστηκε ότι και η προφορική ιστορία μπορεί να συμβάλει στην

ανάπτυξη της τοπικής ιστορίας. Μετά από αυτά, δίνονται νέες δυνατότητες να μελετηθούν επιμέρους θέματα της Σαμιακής ιστορίας. Ήδη, κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου, ξεκίνησε από το Ιστορικό Αρχείο να υλοποιείται πρόγραμμα προφορικής ιστορίας με θέμα την Εθνική Αντίσταση.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου λειτούργησαν στις αίθουσες του ιδρύματος έκθεση μεταξοτυπίας και δύο εκθέσεις βιβλίων, των εκδόσεων του Πνευματικού Ιδρύματος και του Σαμιακού περιοδικού “Απόπλους”.

Οι σύνεδροι, κατά την παραμονή τους στη Σάμο και στα πλαίσια παράλληλων εκδηλώσεων του συνεδρίου, είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν το Ευπαλίνειο όρυγμα και το Παλαιοντολογικό Μουσείο Σάμου στο Ζημάλειο Ίδρυμα Μυτιληνών, και να παρακολουθήσουν ρεσιτάλ πιάνου από τον Άρη Γαρουφαλή.

Η πραγματοποίηση του συνεδρίου έγινε με την οικονομική ενίσχυση το Υπουργείου Παιδείας, της Νομαρχίας Σάμου και του Δήμου Σαμίων.

Η έκθεση αρχειακού υλικού *Εικόνες από τα Σαμιακά αρχεία, 18ος-20ος αιώνας* διήρκεσε περίπου ένα μήνα και είχε μεγάλη απήχηση και πολύ θετικές κριτικές.

Εκτέθηκαν για πρώτη φορά στη Σάμο πατριαρχικά σιγίλια, προεπαναστατικά έγγραφα της Σάμου, έγγραφα της επαναστατικής περιόδου, κώδικες, πρωτόκολλα αλληλογραφίας του Ηγεμονικού Διοικητικού Γραφείου, Πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων της ηγεμονικής περιόδου της Σάμου, εκδόσεις του ηγεμονικού Τυπογραφείου, σχέδια του μηχανικού της Ηγεμονίας, Σαμιακές εφημερίδες και γκραβούρες. Όλα τα εκθέματα προέρχονταν από τις συλλογές του ιστορικού Αρχείου. Την έκθεση συνόδευε αναλυτικός κατάλογος για την πληρέστερη ενημέρωση των επισκεπτών.

Χρήστος Λάνδρος

Διεθνές Συνέδριο: Κέρκυρα, μια μεσογειακή σύνθεση: νησιωτισμός, διασυνδέσεις, ανθρώπινα περιβάλλοντα, 16ος-19ος αι. (22-25 Μαΐου 1996)

Συνήθως, ο απολογισμός ενός συνεδρίου έπεται της παρουσίας των εργασιών του. Στη συγκεκριμένη, όμως, περίπτωση δεν μπορεί κανείς να ξεκινήσει διαφορετικά παρά από την επισήμανση ότι το συνέδριο χαρακτηρίστηκε από την άψογη οργάνωση και το υψηλό επίπεδο του συνόλου των ανακοινώσεων που παρουσιάστηκαν από ιστορικούς διεθνούς κύρους της Ιταλίας και της Ελλάδας. Η πολύμηνη προετοιμασία που απαιτήθηκε δικαιολογεί απόλυτα το αποτέλεσμα.

Για τις συνεδριάσεις χρησιμοποιήθηκε η υπογεφύρια αίθουσα του Παλαιού Φρουρίου. Πρόκειται για μια αίθουσα ιδιαίτερα ευφυούς αρχιτεκτονικού σχεδιασμού η οποία πληρεί όλες τις προϋποθέσεις για την υποδοχή ενός συνεδρίου υψηλών προδιαγραφών.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Πολιτιστικού Συλλόγου “Κόρκυρα” και των ΓΑΚ-Αρχείων Ν. Κέρκυρας και τέθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κέρκυρας και του Δήμου Κερκυραίων. Χορηγοί του συνεδρίου ήταν το “Σαμούρκειο Ίδρυμα” και ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού.

Την τιμητική επιτροπή αποτελούσαν οι κ.κ. Γ. Α. Παπανδρέου (Υπουργός Εθν. Παιδείας & Θρησκευμάτων), Γ. Ράλλης (Πρώην Πρωθυπουργός και Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου “Κόρκυρα”) ο οποίος έχει έμπρακτα προωθήσει την υπόθεση των αρχείων στην Ελλάδα και συμβάλει στην προβολή της ιστορίας της Κέρκυρας, Γ. Ραυτόπουλος (Γ. Γραμματέας Περιφέρειας Ιονίων Νήσων), Α. Παγκράτης (Νομάρχης Κερκύρας) και Χρ. Σαρλής (Δήμαρχος Κερκύρας).

Η οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου, με πρόεδρο τον κ. Σπ. Ασδραχά, αποτελούνταν από τους: κ. Ennio Concina (τακτικό καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Βενετίας), κα Αλ.Νικηφόρου-Testone (διευθύντρια των ΓΑΚ-Αρχεία Ν. Κέρκυρας), η οποία είχε το μεγαλύτερο βάρος ως προς την οργάνωση και την επιτυχημένη διεξαγωγή του, κα Έλλη Γιωτοπούλου-Σισιλιάνου (ομότιμη καθηγήτρια Ιονίου Πανεπιστημίου, κ. Massimo Constantini (τακτικό καθηγητή Πανεπιστημίου Πεσκάρας) και κ. Ν. Καραπιδάκη (επίκουρο καθηγητή Ιονίου Πανεπιστημίου, τ. διευθυντή ΓΑΚ).

Η ΕΑΕ κλήθηκε να συμμετάσχει στις εργασίες του συνεδρίου και η εκπρόσωπος του ΔΣ απηύθυνε χαιρετισμό.

Αντικείμενο του συνεδρίου ήταν μια συνολική και

διεπιστημονική προσέγγιση του γεωγραφικού, ιστορικού και κοινωνικού τοπίου της Κέρκυρας. Το συνέδριο, όπως σημειώνουν οι οργανωτές του στην πρώτη σελίδα του προγράμματος, *θέλει με τη θεματική του να εξυπηρετήσει ένα παλιό αλλά πάντα επίκαιρο ιστοριογραφικό αίτημα, δηλαδή την εξατομίκευση των γενικών φαινομένων σε συγκεκριμένα τοπικά πολιτισμικά μορφώματα: η Κέρκυρα είναι μία μεσογειακή σύνθεση, όχι μία μεσογειακή μικρογραφία. Στη σύνθεση αυτή έχει συνεισφέρει τις δικές της ατομικότητες, τις δεκτικότητες δηλαδή που επιτρέπουν να παιχθεί το δράμα της αμφίπλευρης πολιτισμικής διάδοσης. Τελικό ζητούμενο, η τοπική ιστορία ως παράδειγμα για μία ιστορία των αμφίδρομων πολιτισμικών διαδόσεων.*

Οι εξαιρετικά ενδιαφέρουσες δεκαεπτά ανακοινώσεις εντάχθηκαν σε έναν από τους παρακάτω τέσσερεις επιμέρους τομείς της θεματικής του συνεδρίου:

- A.** Τοπικές οικονομίες και τύποι συνοχών
 - α. Μια σύγκριση: Κέρκυρα, Θεσσαλονίκη και οι εμπορικές διακινήσεις τους.
 - β. Το οικονομικό: πραγματικότητα και πρόσληψη.
- B.** Οι τοπικές κοινωνίες και οι ετερότητές τους.
- Γ.** Ο πόλεμος, η άμυνα και η πόλη.
- Δ.** Από τους ορίζοντες της τοπικής ιστορίας.
 - α. Η τοπική ιστορία ενόψει μιάς ιστορίας των αμφίδρομων πολιτισμικών μεταφορών.
 - β. Η Κέρκυρα και η σύγχρονη ιστορική έρευνα.

Εισηγητές ήταν οι Massimo Constantini, Cesaro Marangio, Salvatore Ciriaco, Alfredo Viggiano, Ennio Concina και Guido Zucconi από την ιταλική πλευρά, ενώ από την ελληνική έλαβαν μέρος, σύμφωνα με τη σειρά του προγράμματος, οι : Αιμιλία Θεμοπούλου, Αλίκη Νικηφόρου, Γιώργος Προγουλάκης, Ευάγγελος Πρόντζας, Νίκος Καραπιδάκης, Δημήτρης Τσουγγαράκης και Σπ. Ασδραχάς.

Οι εργασίες του συνεδρίου συνοδεύτηκαν αφενός από μία συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με θέμα :*Η τοπική ιστορία ενόψει μιάς ιστορίας των αμφίδρομων πολιτισμικών μεταφορών.*, στην οποία προήδρευσε ο διαπρεπής ιταλός ιστορικός Ruggiero Romano και συμμετείχαν οι : Άλκης Αγγέλου, Σπύρος Ασραχάς, Massimo Constantini, Φίλιππος Ηλιού και Ugo Tucci και αφετέρου από την παρουσίαση του τόμου *Levante veneziano :aspetti di storia delle isole Ionie al tempo della Serenissima*, (Cheiron, Ρώμη 1996). Ο τόμος

ετοιμάστηκε με την επιμέλεια του Massimo Constantini και της Αλίκης Νικηφόρου-Testone και η παρουσίασή του έγινε από τους Ennio Concina και Νίκο Καραπιδάκη .

Παρά τους έντονους ρυθμούς των εργασιών, το συνέδριο εμπλουτίστηκε από σειρά εκδηλώσεων όπως την έκθεση χαρακτηριστικών της Federica Galli με θέμα “Τριανταεπταετηρίδα όψεις της Βενετίας”, η οποία εγκαινιάστηκε στις 21 Μαΐου στη Ρωμανική Εκκλησία του Παλαιού Φρουρίου, την επίσκεψη στην εντυπωσιακά πλούσια και υποδειγματικά οργανωμένη Βιβλιοθήκη Θεοτόκη στη Ρόππα και τη συναυλία της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας που δόθηκε προς τιμήν των συνέδρων. Το κλείσιμο του συνεδρίου έγινε στο νησί των Παξών όπου οι σύνεδροι μεταφέρθηκαν με τη φροντίδα της Κοινότητας Γαΐου. Παράλληλα εγκαινιάστηκε, στο ξενοδοχείο Paxos Club, έκθεση φωτογραφίας του Bruno del Monaco.

Θα πρέπει, επίσης, να επισημάνουμε τη μεγάλη συμμετοχή και το ενδιαφέρον του κοινού της Κέρκυρας και ιδιαίτερα των φοιτητών του Ιονίου Πανεπιστημίου οι οποίοι καθημερινά γέμιζαν την αίθουσα του Παλαιού Φρουρίου.

Ως τελική έκβαση ενός εξαιρετικά επιτυχημένου συνεδρίου, δεν έχουμε παρά να περιμένουμε την έκδοση των πρακτικών του, το περιεχόμενο των οποίων θα έχει ιδιαίτερη σημασία αφού θα αποτελέσει σοβαρή παρέμβαση στη νεότερη ιστοριογραφική πραγματικότητα.

Αμαλία Παππά-Καραπιδάκη

Συνέδριο της Εταιρείας Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (3-4 Μαΐου 1996)

Στις αρχές Μαΐου πραγματοποιήθηκε στο Παλαιό Αμφιθέατρο Ιατρικής το συνέδριο της Εταιρείας Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας με θέμα: *Αρχεϊακές διαθεσιμότητες και σύγχρονη κοινωνική ιστορία.* Στόχος του συνεδρίου, όπως άλλωστε διαφαίνεται και από τον τίτλο του, ήταν να καταδειχθεί η ανάγκη συγκρότησης εκείνης της αρχεϊακής υποδομής που απαιτείται για την ανάπτυξη της σύγχρονης κοινωνικής έρευνας. Η διάσωση, η ταξινόμηση και η διάθεση των αρχείων στα μέλη της επιστημονικής κοινότητας των ιστορικών ικανοποιούν συγχρόνως και το αίτημα της

ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να γνωρίζει την ιστορία του τόπου της αλλά και να έχει ελεύθερη πρόσβαση στις πηγές τεκμηρίωσης και συγκρότησης αυτής της ιστορίας. Στην ομιλία του ο ιστορικός κος Φίλιππος Ηλιού, πρόεδρος του ΔΣ των ΑΣΚΙ, τόνισε αυτή τη σημασία της αρχειακής υποδομής και διαθεσιμότητας λέγοντας επιγραμματικά ότι *“ στόχος των ΑΣΚΙ είναι η συγγραφή μίας ιστοριογραφίας που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σύγχρονης ιστορικής επιστήμης, που θα καταπολεμά τη λογική που θέλει τα αρχεία να μη δίνονται στην έρευνα. Αυτή είναι η προσφορά των ΑΣΚΙ στα δρώμενα της χώρας”*.

Αυτή η αναφορά του Φ. Ηλιού, γενικής οπτισθήποτε ισχύος, έχει την ιδιαίτερη σημασία της συσχετιζόμενη με τον ειδικό τύπο αρχείων που φυλάσσονται στα ΑΣΚΙ. Όπως είναι γνωστό, τα ΑΣΚΙ φιλοξενούν τα αρχεία του ελληνικού αριστερού και κομμουνιστικού κινήματος. Δεν πρόκειται για ένα συνηθισμένο αρχείο. Οι δυσκολίες που πρέπει να υπερβεί ο χρήστης τους είναι εγγενείς και ποικίλες, όπως δεν παρέλειψε να σημειώσει ο κ. Αντ. Λιάκος, ιστορικός και αντιπρόεδρος των ΑΣΚΙ. Από την άλλη δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το θεματικό εύρος και ο πλούτος αυτών των αρχείων επιτρέπουν την πρόσβαση στη συναρπαστική ιστορία του κόσμου της ελληνικής αριστεράς και μ’ αυτήν την έννοια, στην ιστορία της ελληνικής κοινωνίας που επηρεάστηκε και επηρέασε, καθορίστηκε και καθόρισε αυτό τον κόσμο.

Ο πολυδιάστατος χαρακτήρας του αρχειακού υλικού των ΑΣΚΙ σκιαγραφήθηκε ήδη από την πρώτη συνεδρία με τις ανακοινώσεις των ομάδων ταξινόμησης του αρχείου. Ο κ. Ν. Κέντρος, ειδικός γραμματέας της Εταιρείας, στον οποίο οφείλεται (καθώς και στον κ. Α. Παπαναγιώτου στο παρελθόν) η πρώτη ταξινόμηση του αρχείου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η διάθεσή του στους ερευνητές από την έναρξη, ήδη, της λειτουργίας των ΑΣΚΙ, αναφέρθηκε στο κύριο σώμα του αρχειακού υλικού. Πρόκειται για ένα μεγάλο τμήμα του αρχείου του ΚΚΕ, το οποίο μετά το 1968 περιέρχεται στο ΚΚΕ Εσωτερικού. Επίσης, ο κ. Ν. Κέντρος αναφέρθηκε στο οδοιπορικό και τις περιπλανήσεις του αρχείου μέχρι να καταλήξει στην Ελλάδα. Από την πλευρά των ομάδων ταξινόμησης των ΑΣΚΙ, οι οποίες αποτελούνται από νέους ερευνητές, με τη συμμετοχή των Γενικών Αρχείων του Κράτους, παρουσιάστηκαν σε σύντομες αλλά μεστές ανακοινώσεις οι κυριότερες ενότητες του αρχειακού υλικού. Η Ε. Ολυμπίτου και ο Δ. Δημητρόπουλος μίλησαν για το αρχείο του ΚΣ της

ΕΠΟΝ, η Β. Ψιμούλη για το αρχείο του ραδιοφωνικού σταθμού “Ελεύθερη Ελλάδα”, οι Ελ. Ζέη, Α. Ματθαίου, Π. Πολέμη, για το έντυπο υλικό των ΑΣΚΙ, και οι Α. Καπόλα, Ι. Παπαθανασίου και Γ. Παπαθεοδώρου για το αρχείο της προδιδακτορικής ΕΔΑ. Πέρα από το ενδιαφέρον του ίδιου του υλικού που παρουσιάστηκε δεν θα πρέπει να αγνοηθεί ότι οι συνεργάτες των ΑΣΚΙ με συλλογικές διαδικασίες και υψηλή ποιότητα επικοινωνίας προσφέρουν ήδη τις εγγυήσεις δημιουργίας ενός σύγχρονου και εύχρηστου αρχείου.

Οι ανακοινώσεις που ακολούθησαν υπήρξαν ουσιαστικές και εμπειριστατωμένες. Μίλησαν οι Γ. Κακουλίδης, Ι. Παπαθανασίου, Γ. Μαργαρίτης, Πρ. Παπαστράτης, Γ. Γιαννουλόπουλος, Γρ. Πασχαλίδης, Δ. Λαμπροπούλου, Γ. Λαμπάτος, Β. Φωτοπούλου, Επ. Πανίδου, Θ. Σφήκας, Χρ. Λούκος, Γ. Παπαθεοδώρου, Λ. Βεντούρα, Η. Νικολακόπουλος, Μ. Αχείμαστος. Σχεδόν όλοι βασίστηκαν σε αρχειακό υλικό είτε των ΑΣΚΙ είτε άλλης προέλευσης όπως εκείνο του Δημοτικού Αρχείου Ερμούπολης ή ακόμη του Foreign Office.

Ιδιαίτερης σημασίας ήταν η συμμετοχή στο συνέδριο των ΑΣΚΙ ξένων εκπροσωπήσεων. Οι Ο. Ναουμον, εκ μέρους του Κέντρου Διαφύλαξης και Μελέτης Τεκμηρίων της Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας της Ρωσίας καθώς και ο S. Pons εκ μέρους του Ινστιτούτου Γκράμσι αναφέρθηκαν, αφενός στα πεπραγμένα των οργανισμών που εκπροσωπούσαν, και αφετέρου, σε εκείνα τα τμήματα του αρχειακού υλικού των τελευταίων που αφορούν στο ελληνικό κομμουνιστικό κόμμα. Τέλος, αλλά κάθε άλλο παρά τελευταίες από πλευράς ενδιαφέροντος ήταν οι συζητήσεις στρογγυλής τράπεζας που πλαισίωσαν κι έκλεισαν το Συνέδριο. Στην πρώτη, με θέμα “Σύγχρονη Κοινωνική Ιστορία και αρχειακές διαθεσιμότητες” συμμετείχαν οι ιστορικοί Σπ. Ασδραχάς, Ο. Ναουμον, Β. Παναγιωτόπουλος και Χ. Φλάϊσερ με συντονιστή τον Α. Λιάκο. Ο προβληματισμός των συνομιλητών εστιάστηκε στα προβλήματα που συνδέονται με τις διαδικασίες “ανοίγματος” των αρχείων στην ιστορική έρευνα και τους περιορισμούς που τα ίδια αρχεία θέτουν στην έρευνα. Στην δεύτερη, με θέμα “Μνήμη και Ιστορία”, με την συμμετοχή των κ. Π. Δημητρίου, Λ. Κύρκου, Β. Νεφελούδη, Γρ. Φαράκου, Α. Ελεφάντη, Φ. Ηλιού και συντονιστή της συζήτησης τον Σπ. Ασδραχά, αναδείχθηκαν, κυρίως, το πρόβλημα της Ιστορίας και το ερώτημα αν αυτή μπορεί να διδάξει στο πλαίσιο

που ορίζει η ιδιότυπη συνάντηση - διάλογος, αγωνιστών και ιστορικών της αριστεράς. Οι πρώτοι φάνηκαν πρόθυμοι να ξαναδούν αυτοκριτικά το παρελθόν τους. Για τους δεύτερους, η αντιμετώπιση του παρελθόντος, που μετά το συνέδριο των ΑΣΚΙ και κυρίως το αρχαιακό

υλικό που συστηματικά συλλέγεται και ταξινομείται εκεί αποκτά μία νέα επικαιρότητα, θα αποτελέσει ένα ανανεούμενο αίνιγμα στο οποίο έχουν αφιερώσει την ζωή τους.

Βάσω Ψιμούλη

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

Διάσκεψη κορυφής του Γραφείου ICA/ EUR του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων

Η διάσκεψη αυτή οργανώθηκε από την Επιτροπή Ευρώπης (Γραφείο ICA/ EUR) του Διεθνούς Συμβουλίου Αρχείων (ΔΣΑ) και φιλοξενήθηκε στη Γενική Διεύθυνση των Κρατικών Αρχείων της Βαυαρίας, ύστερα από πρόσκληση του Διευθυντή τους Walter Jaroschka. Το θέμα ήταν "Η θέση της Ευρώπης στον κόσμο".

Από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν ο υπογράφων, που εκπροσώπησε τα Γενικά Αρχεία του Κράτους ύστερα από απόφαση της Εφορείας (αφού δεν μπορούσε να παρευρεθεί η Αν. Δντρια) και ο πρόεδρος της Ε.Α.Ε.¹

Συμμετείχαν τελικά εξήντα τρεις σύνεδροι που

ΧΩΡΑ	ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
1 Αλβανία	1		1
2 Αυστρία	1		1
3 Γαλλία	1	1	2
4 Γερμανία	11	1	12
5 Γιουγκοσλαβία	2		2
6 Ελβετία	1		1
7 Ελλάδα	1	1	2
8 Εσθονία	1		1
9 Ισπανία		1	1
10 Ιταλία	2		2
11 Κροατία	1		1
12 Λιθουανία	1		1
13 Μεγάλη Βρετανία	3	2	5
14 Νορβηγία	1		1
15 Ολλανδία	1		1
16 Ουγγαρία	2	1	3
17 Ουκρανία	2		2
18 Πολωνία	1	1	2
19 Πορτογαλία	1		1
20 Ρουμανία	2		2
21 Ρωσία	1		1
22 Σλοβακία	1		1
23 Σλοβενία	2	1	3
24 Σουηδία	1		1
ΣΥΝΟΛΟ	41	9	50

ΙΔΡΥΜΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ
1 Ανοικτά Κοινωνικά Αρχεία	1
2 Γενεαλογική Εταιρεία της Γιούτα	1
3 Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων	3
4 Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2
5 Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη συντήρηση και πρόσβαση	1
6 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	1
7 Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Φλωρεντίας	1
8 Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Βιβλιοθηκών Έρευνας	1
9 Ουνέσκο	1
10 Συμβούλιο της Ευρώπης	1
ΣΥΝΟΛΟ	13

εκπροσωπούσαν είκοσι τέσσερα ευρωπαϊκά κράτη και δέκα διεθνείς οργανισμούς, που κατανέμονταν ως εξής:

Ιστορικό ίδρυσης του ICA/EUR

Η ίδρυση του Γραφείου Ευρώπης αποτέλεσε για το Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων μια ανάγκη που προέκυψε στη δεκαετία του '80, αλλά εντάθηκε μετά τις εξελίξεις στην Ευρώπη στην περίοδο 1989-1991. Έτσι στο παγκόσμιο συνέδριο της Οτάβα το 1992, η Εκτελεστική Επιτροπή του ΔΣΑ αποφάσισε τη δημιουργία ενός Γραφείου Συντονισμού για τις ευρωπαϊκές δραστηριότητες. Ο κύριος σκοπός του αναφερόταν στο ιδρυτικό κείμενο: "Αποτελούμενο από εκπροσώπους διαφόρων ομάδων ενδιαφερόντων που εμπλέκονται στην Αρχειονομία στην Ευρώπη, το Γραφείο έχει ως έργο να συγκεντρώσει την πληροφόρηση, να διευκολύνει και να συντονίσει τις διεθνείς και διμερείς δραστηριότητες, οργανώνοντας και διευθύνοντας το ευρωπαϊκό πρόγραμμα του ΔΣΑ". Η σύνθεση του Γραφείου έγινε από εκπροσώπους των κρατικών Αρχείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ελεύθερης Ζώνης, της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της πρώην Ανατολικής Ευρώπης.

Προγραμματισμός δραστηριοτήτων

Το Γραφείο βρισκόταν από την αρχή σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή Favier και την ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε μια προσπάθεια να καθορίσει τις προτεραιότητες και τον